

ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

НАКАЗ

..02 „ квітень 2017р.

м. Чернівці

№ 55

**Про затвердження інструкцій
про заходи пожежної безпеки
в Державному архіві Чернівецької
області**

Керуючись Правилами пожежної безпеки для архівних установ України, що затверджені наказом Державної архівної служби України від 27.11.2017 № 3790/5, та з метою забезпечення належного протипожежного стану приміщень Державного архіву Чернівецької області,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Інструкцію № 1 про заходи пожежної безпеки в приміщеннях Державного архіву Чернівецької області, що додається.
2. Затвердити Інструкцію № 2 про заходи пожежної безпеки для структурних підрозділів Державного архіву Чернівецької області, що додається.
3. Затвердити Інструкцію № 3 про заходи пожежної безпеки у сховищах Державного архіву Чернівецької області, що додається.
4. Затвердити Інструкцію № 4 про заходи пожежної безпеки для охоронців Державного архіву Чернівецької області, що додається.
5. Затвердити Інструкцію № 5 про заходи пожежної безпеки для службових (адміністративних) приміщень Державного архіву Чернівецької області, що додається.
6. Затвердити Інструкцію № 6 про заходи пожежної безпеки для спеціалізованих приміщень ЕОМ (обчислювальних центрів) Державного архіву Чернівецької області, що додається.
7. Затвердити Інструкцію № 7 про заходи пожежної безпеки на матеріальному складі Державного архіву Чернівецької області, що додається.

8. Затвердити Інструкцію № 8 про заходи пожежної безпеки під час проведення будівельно-монтажних робіт у приміщеннях та на території Державного архіву Чернівецької області, що додається.

9. Затвердити Інструкцію № 9 про заходи пожежної безпеки під час проведення тимчасових газозварювальних (газорізальних) робіт в приміщеннях та на території Державного архіву Чернівецької області, що додається.

10. Затвердити Інструкцію № 10 про заходи пожежної безпеки під час проведення тимчасових електрозварювальних робіт в приміщеннях та на території Державного архіву Чернівецької області, що додається.

11. Затвердити Інструкцію № 11 про заходи пожежної безпеки для приміщень котелень Державного архіву Чернівецької області, що додається.

12. Затвердити Інструкцію № 12 про порядок дій у разі надзвичайних ситуацій та пожежі в Державному архіві Чернівецької області, що додається.

13. Затвердити Інструкцію № 13 про заходи пожежної безпеки під час проведення фарбувальних робіт на території та у приміщеннях Державного архіву Чернівецької області, що додається.

14. Затвердити Інструкцію № 14 по утриманню та експлуатації первинних засобів пожежогасіння в Державному архіві Чернівецької області, що додається.

15. Працівникам Державного архіву Чернівецької області неухильно дотримуватись Інструкцій про заходи пожежної безпеки.

6. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Директор Державного архіву
Чернівецької області

І. Сідляр

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ держархіву

Чернівецької області

«*ж*» *квітень* 2018р. № 55

ІНСТРУКЦІЯ

про заходи пожежної безпеки в приміщеннях архіву Державного архіву Чернівецької області

1. Галузь застосування

Ця Інструкція розроблена відповідно до НАКАЗУ від 27.11.2017 №3790/5 Про затвердження Правил пожежної безпеки для архівних установ України й поширюється на всі приміщення архіву, встановлює вимоги пожежної безпеки, послідовність дій у разі пожежі в архіві та є обов'язковою для вивчення й виконання відповідальним за пожежну безпеку, працівниками, які перебувають у приміщеннях архіву, а також його технічним персоналом та обслугою.

2. Вимоги пожежної безпеки

Усі працівники архіву під час прийняття на роботу і в процесі праці не рідше одного разу на рік повинні проходити протипожежний інструктаж та перевірку знань з питань пожежної безпеки.

Персонал архіву повинен знати порядок дій у разі виникнення пожежі.

Будь-які перепланування, зміни функціонального призначення приміщень здійснювати тільки за наявності проектної документації, яка пройшла попередню експертизу на відповідальність нормативним актам з питань пожежної безпеки з позитивним результатом в органах державного пожежного нагляду.

В усіх, незалежно від призначення, приміщеннях, які після закінчення роботи замикаються і не контролюються черговим персоналом, з усіх електроустановок та електроприладів, а також з мереж їх живлення повинна бути відключена напруга (за винятком чергового освітлення, протипожежних та охоронних установок, а також електроустановок, що за вимогами технології працюють цілодобово).

Розташування обладнання, меблів слід виконувати так, щоб воно не перешкоджало вільній евакуації відвідувачів у разі пожежі.

Шляхи евакуації, що не мають природного освітлення, у разі наявності людей повинні постійно освітлюватись електричним світлом.

Електрощити, групові електрощити повинні бути оснащені схемами підключення споживачів з пояснювальними написами і вказаним значенням номінального струму апарата захисту (плавкої вставки).

Встановлення на горючі основи (конструкції) електророзеток, вимикачів, перемикачів та інших подібних апаратів допускається тільки з підкладанням під них суцільного негорючого матеріалу, що виступає за габарити апарата не менш ніж на 0,01 м.

Евакуаційні виходи й проходи повинні утримуватися завжди вільними та нічим не зашарашеними.

Поздовжні проходи між стелажми, а також між стелажем та стіною мають становити не менше 0,8 м; центральний прохід – не менше 1,2 м; прохід між торцями стелажів та стіною – не менше 0,45 м завширшки.

Технологічне устаткування та нагрівальні прилади за нормальних режимів роботи повинні бути пожежобезпечними.

Горючі матеріали (документи) слід зберігати на відстані, не менше: 0,5 м – від електроапаратури; 0,6 м – від сповіщувачів автоматичної пожежної сигналізації; 0,25 м – від приладів опалення.

Сховища інформації, приміщення для зберігання перфокарт, перфострічок, магнітних стрічок та пакетів магнітних дисків слід розміщати у відособлених приміщеннях, обладнаних негорючими стелажми й шафами. Зберігати перфокарти, перфострічки та магнітні стрічки на стелажх необхідно в металевих касетах.

Первинні засоби пожежогасіння належить утримувати в постійній готовності до використання. Вогнегасники слід розміщувати на відстані 1,2 м від входних дверей та на висоті не більше 1,5 м від підлоги до низу корпусу вогнегасника.

У приміщеннях архіву забороняється:

- курити та застосовувати відкритий вогонь;
- проводити вогневі роботи без спеціального дозволу;
- застосовувати легкозаймисті й горючі рідини (ЛЗР і ГР);
- зашарашувати шляхи евакуації архівними матеріалами;
- знімати передбачені проектом сповіщувачі автоматичної пожежної сигналізації;
- користуватися електронагрівальними приладами, які не передбачені технологічним процесом;
- залишати без нагляду підключене до електромережі енергоємне устаткування;
- ставити, класти на стелажі, шафи й електроустаткування сторонні предмети.

Відповідальний за пожежну безпеку приміщень архіву після закінчення роботи зобов'язаний:

- організувати прибирання приміщень;
- знеструмити електроустаткування;

- ретельно оглянути всі приміщення та пересвідчитись у їхній пожежобезпеці;
- вимкнути освітлення та замкнути вхідні двері.

3. Обов'язки та дії працівників у разі виникнення пожежі.

У разі виникнення пожежі (ознак горіння) охоронці зобов'язані:

- негайно повідомити про це службу порятунку за номером телефону – **101 (112)**. При цьому необхідно назвати адресу об'єкта, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище;
- повідомити про пожежу керівника чи відповідну компетентну посадову особу;
- перевірити, чи людей оповіщено про пожежу;
- організувати рятування людей (евакуацію), вивести за межі небезпечної зони всіх осіб, не пов'язаних із ліквідацією пожежі;
- вимкнути (за необхідності) струмоприймачі та вентиляцію;
- вжити (за можливістю) заходів щодо гасіння пожежі з використанням зогнегасників та інших наявних первинних засобів пожежогасіння;
- забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі;
- організувати взаємодію з аварійними службами (електротехнічною, газовою, сантехнічною та транспортною).

Окрім цього, один охоронець повинен зустрічати пожежно-рятувальні підрозділи, що прибувають, і найкоротшим шляхом спрямовувати їх на місце пожежі. До прибуття керівників і посадових осіб охоронець не повинен залишати місце пожежі (за умови, що немає загрози його життю та здоров'ю) й по можливості консультувати керівника гасіння пожежі (штаб пожежогасіння) щодо розташування того чи іншого устаткування, кнопок умикання насосів-підвищувачів, запасних виходів, виходів на горище тощо.

Посадова особа об'єкта, що прибула на місце пожежі, зобов'язана:

- перевірити, чи викликані пожежно-рятувальні підрозділи (продублювати повідомлення);
- у разі загрози життю людей негайно організувати їх рятування (евакуацію), а також захист матеріальних цінностей;
- видалити за межі небезпечної зони всіх працівників, не пов'язаних з ліквідацією пожежі;
- припинити роботи в будівлі, крім робіт, пов'язаних із заходами щодо ліквідації пожежі;
- здійснити (за необхідності) відключення електроенергії (за винятком систем протипожежного захисту), зупинення систем вентиляції (за винятком пристроїв протидимного захисту);
- забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у

- гасінні пожежі;
- організувати зустріч пожежно-рятувальних підрозділів, забезпечити безперешкодний доступ їх до місця виникнення пожежі та надати їм допомогу під час локалізації та ліквідації пожежі.

**Заступник директора – головний
зберігач фондів
Державного архіву Чернівецької області**

С. Виклюк

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ держархіву

Чернівецької області

«*01*» *квітня* 2018р. № *15*

ІНСТРУКЦІЯ

про заходи пожежної безпеки для структурних підрозділів Державного архіву Чернівецької області

1. Галузь застосування

Ця інструкція про заходи пожежної безпеки (далі - Інструкція) розроблена відповідно до «Правил пожежної безпеки для архівних установ України», ЗАТВЕРДЖЕНО Наказом Укрдержархіву 27.11.2017 №3790/5 і встановлює правила дотримання пожежної безпеки в усіх будинках, будівлях, спорудах, виробничих, службових, складських, допоміжних та інших приміщеннях підприємств усіх форм власності та підпорядкування.

Інструкція є обов'язковою для вивчення та виконання всіма працівниками архіву, орендарями та відвідувачами.

2. Вимоги пожежної безпеки

2.1. Вимоги пожежної безпеки до утримання території

До всіх будівель і споруд архіву має бути забезпечений вільний доступ. Протипожежні розриви між будинками, спорудами, відкритими майданчиками для зберігання матеріалів, устаткування, тощо повинні відповідати вимогам будівельних норм. Їх не дозволяється захаращувати, використовувати для складування матеріалів, стоянок транспорту. Все сміття та відходи необхідно регулярно видаляти (вивозити) у спеціально відведені місця. Проїзди і проходи до будівель, споруд, пожежних вододжерел, підступи до зовнішніх стаціонарних пожежних драбин, пожежного інвентарю, обладнання та засобів пожежогасіння мають бути завжди вільними, утримуватись справними і перебувати в задовільному стані у будь-яку пору року.

Забороняється зменшувати нормативну ширину проїздів.

Забороняється стоянка транспорту в наскрізних проїздах будівель на відстані менше 10 м від в'їзних воріт на територію, менше 5 м від пожежних гідрантів, забірних пристроїв вододжерел, пожежного устаткування та інвентарю, на поворотних майданчиках тупикових проїздів. У зазначених місцях повинні бути встановлені (вивішені) відповідні знаки заборони.

На території архіву на видних місцях мають бути встановлені таблички із зазначенням на них порядку виклику пожежної охорони, знаки із зазначенням місць розміщення первинних засобів пожежогасіння.

2.2. Вимоги пожежної безпеки до утримання будинків, будівель, споруд, приміщень

Будь-які перепланування, зміни функціонального призначення приміщень здійснювати тільки за наявності проектної документації, яка пройшла попередню експертизу на відповідність нормативним актам з питань пожежної безпеки з позитивним результатом в органах державного пожежного нагляду.

Для всіх будинків, будівель, споруд, зовнішніх установок тощо та приміщень виробничого, складського призначення й архіву необхідно визначати категорії за вибухопожежною та пожежною небезпекою згідно з НАПБ Б.03.002-2007 і класи зон за НПАОП 40.1-1.32-01 *Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок* (ПБЕ).

На вхідних дверях у вищезазначених приміщеннях слід розміщати таблички із визначенням категорії за вибухопожежною та пожежною небезпекою та класу зони.

Протипожежні системи, установки, устаткування приміщень, будівель та споруд (протидимний захист, пожежна автоматика, протипожежне водопостачання, протипожежні двері, клапани, інші захисні пристрої у протипожежних стінах і перекриттях тощо) повинні постійно утримуватися у справному робочому стані.

Усі корпуси, будинки, будівлі, споруди і приміщення архіву повинні своєчасно очищатися від горючого сміття, відходів виробництва і постійно утримуватись у чистоті.

Дерев'яні конструкції в будинках усіх ступенів вогнестійкості, крім V, повинні піддаватися вогнезахисній обробці, за винятком вікон, дверей, воріт, підлоги, вбудованих меблів, стелажів, якщо в будівельних нормах не зазначені інші вимоги. Пошкодження вогнезахисних покриттів (штукатурки, спеціальних фарб, лаків, обмазок тощо) будівельних конструкцій, горючих оздоблювальних і теплоізоляційних матеріалів, повітроводів, металевих опор та перегородок повинні негайно усуватися. Технічний стан вогнезахисного покрову (просочення) слід перевіряти не рідше одного разу на рік зі складанням акта перевірки.

Отвори у протипожежних стінах, перегородках та перекриттях повинні бути обладнані захисними пристроями (протипожежними дверима, вогнезахисними клапанами, водяними завісами тощо) проти поширення вогню та продуктів згорання.

Не допускається встановлювати будь-які пристрої, що перешкоджають нормальному зачиненню протипожежних дверей, а також знімати пристрої для їх само зачинення.

Меблі й устаткування слід розміщати так, щоб забезпечувався вільний евакуаційний прохід до виходу з приміщення. Навпроти дверного прорізу має залишатися прохід, який дорівнює ширині дверей, але не менше 1 м.

За наявності у приміщенні лише одного евакуаційного виходу дозволяється перебувати в ньому не більше 50 осіб.

Евакуаційні шляхи (проходи, коридори, вестибюлі, сходові марші тощо) й виходи слід постійно утримуватися вільними, нічим не зашарашеними.

За необхідності встановлення на вікнах приміщень, де перебувають люди, ґрат, останні мають розкриватися, розсуватися або зніматися. Під час перебування в цих приміщеннях людей ґрати мають бути відкриті (розсунуті, зняті).

Установлювати глухі (незнімні) ґрати дозволяється в касах, складах, коморах, кімнатах для зберігання зброї і боєприпасів, на об'єктах торгівлі, розрахованих на одночасне перебування до 50 осіб, та інших випадках, передбачених нормами і правилами, затвердженими в установленому порядку.

Забороняється :

- улаштовувати на шляхах евакуації пороги, виступи, турнікети, двері розсувні, підйомні, такі що обертаються, та інші пристрої, які перешкоджають вільній евакуації людей;
- захарашувати шляхи евакуації (коридори, проходи, сходові марші й площадки, вестибюлі, холи, тамбури тощо) меблями, устаткуванням, різними матеріалами та готовою продукцією, навіть якщо вони не зменшують нормативну ширину;
- забивати, заварювати, замикати на навісні замки, болтові з'єднання та інші запори, що важко відчиняються зсередини, зовнішні евакуаційні двері будівель;
- застосовувати на шляхах евакуації (крім будівель V ступеня вогнестійкості) горючі матеріали для облицювання стін і стель, а також сходів та сходових площадок;
- розташовувати у тамбурах виходів, за винятком квартир та індивідуальних житлових будинків, гардероби, вішалки для одягу, сушарні, пристосовувати їх для торгівлі, а також зберігання, у тому числі тимчасового, будь-якого інвентарю та матеріалу;
- захарашувати меблями, устаткуванням та іншими предметами двері, люки на балконах і лоджіях, переходи в суміжні секції та виходи на зовнішні евакуаційні драбини;
- знімати встановлені на балконах (лоджіях) драбини;
- улаштовувати у сходових клітках приміщення будь-якого призначення, у тому числі кіоски, ларки, а також виходи з вантажних ліфтів (підйомників), прокладати газопроводи, трубопроводи з ЛЗР і ГР, повітроводи;
- улаштовувати у загальних коридорах комори і вбудовані шафи, за винятком шаф для інженерних комунікацій; зберігати в шафах (нішах) для інженерних комунікацій горючі матеріали, а також інші сторонні предмети;
- розташовувати в ліфтових холах комори, кіоски, ларки тощо;
- установлювати телекамери в проходах таким чином, щоб вони перешкождали евакуації людей;
- робити засклення або закладання жалюзі й отворів повітряних зон у незадимлюваних сходових клітках;
- знімати передбачені проектом двері вестибюлів, холів, тамбурів і сходових клітках;
- замінити армоване скло на звичайне у дверях та фрамугах всупереч

передбаченому за проектом;

- знімати пристрої для samozачинення дверей сходових кліток, коридорів, холів, тамбурів тощо, а також фіксувати samozакривні двері у відчиненому положенні;

- зменшувати нормативну площу фрамуг у зовнішніх стінах сходових кліток або закладати їх;

- розвішувати у сходових клітках на стінах стенди, панно тощо;
- улаштовувати слизьку підлогу на шляхах евакуації.

Під час організації та проведення заходів із масовим перебуванням людей дотримуватися таких вимог:

- при кількості людей понад 50 осіб використовувати приміщення, забезпечені не менше ніж двома евакуаційними виходами, що відповідають вимогам будівельних норм, не мають на вікнах глухих ґрат і розташовані не вище другого поверху в будівлях з перекриттями з горючих матеріалів, груп горючості Г3, Г4 згідно з ДСТУ Б В.2.7-19;

- особи, яким доручено проведення таких заходів, перед їх початком зобов'язані ретельно оглянути приміщення і пересвідчитися у цілковитій готовності останніх у протипожежному відношенні, зокрема, в тому, що вони забезпечені необхідною кількістю первинних засобів пожежегасіння, справних засобів зв'язку, пожежної автоматики та сигналізації;

- слід організувати чергування в актовій залі членів добровільної пожежної дружини (ДПД) чи відповідальних чергових;

- не дозволяється перебування в приміщенні людей понад установлену норму, звуження проходів між рядами, встановлення в проходах додаткових стільців тощо.

Горище, венткамери, електрощитові та інші технічні приміщення не повинні використовуватися не за призначенням (для зберігання меблів, устаткування, інших сторонніх предметів).

Двері горищ, підвальних приміщень, технічних поверхів, венткамер, електрощитових слід утримувати зачиненими. На дверях цих приміщень повинно бути вказане місце знаходження ключів.

У разі перепланування приміщень, зміни їх функціонального призначення необхідно дотримуватись протипожежних вимог чинних нормативних документів будівельного та технологічного проектування.

Зберігання різних речовин і матеріалів у складських приміщеннях має здійснюватися з урахуванням їхніх пожежонебезпечних фізико-хімічних властивостей і сумісності. Спільне зберігання легкозаймистих і горючих рідин з іншими матеріалами (речовинами), зберігання кислот у місцях, де можливе їх стикання з речовинами органічного походження, **не дозволяється.**

У складських приміщеннях матеріали необхідно зберігати на стелажах або укладати у штабелі, залишаючи між ними проходи шириною не менше 1 м. Відстань між стінами та штабелями повинна бути не менше 0,8 м.

Зберігання матеріалів навалом та впритул до приладів і труб опалення

не дозволяється. У підвальних та цокольних поверхах **не допускається:**

- розміщення вибухопожежонебезпечних виробництв, зберігання та застосування ЛЗР і ГР, вибухових речовин, балонів з газом, целулоїду, горючої кіноплівки, карбїду кальцію та інших речовин і матеріалів, що мають підвищену вибухопожежну небезпеку (за винятком випадків, обумовлених чинними нормативно-правовими актами та нормативними документами).

- Улаштування складів горючих матеріалів, майстерень, де використовуються горючі матеріали, а також інших господарських приміщень, якщо вхід до них не ізольований від загальних евакуаційних сходових кліток.

Приміщення, в яких розташовані персональні комп'ютери, слід оснащувати переносними вуглекислотними вогнегасниками з розрахунку один вогнегасник ВВК-2 (колишнє позначення

ОУ-3) на три ПЕОМ, але не менш один вогнегасник зазначеного типу на приміщення. Персональні комп'ютери після закінчення роботи на них повинні відключатися від електромереж.

Спецодяг працюючих з лаками, фарбами та іншими ЛЗР і ГР слід своєчасно прати й ремонтувати, зберігати у розвішеному вигляді в металевих шафах, установлених у спеціально відведених приміщеннях.

Пожежні крани мають бути укомплектовані пожежними рукавами та стволами однакового з ними діаметра, а також важелем для полегшення відкривання вентилів, утримуватися справними й доступними для використання. Не рідше одного разу на шість місяців вони мають перевірятися на працездатність організацією, що має ліцензію на право виконання цих робіт та яка здійснює їх технічне обслуговування.

Пожежні рукави слід утримувати сухими, складеними у "гармошку" або подвійну скатку, приєднаними до крана та ствола. Використання пожежних рукавів для господарських та інших потреб, не пов'язаних з пожежогасінням, не допускається.

Пожежні шафи для розміщення кранів слід пломбувати і вони повинні мати отвори для провітрювання.

На дверцятах пожежних шаф ззовні після літерного індексу «ПК» слід указати порядковий номер пожежного кран-комплекту та номер телефону для виклику пожежної охорони.

Улаштовуючи шафи, слід враховувати можливість розміщення в них двох вогнегасників.

Використання пожежних рукавів для господарських та інших потреб, не пов'язаних з пожежогасінням, **не допускається.**

Пожежні кран-комплекти повинні постійно бути справними і доступними для використання.

Вибір типу та визначення необхідної кількості вогнегасників необхідно здійснювати згідно з чинними НАПБ А.01.001-2014 *Правила пожежної безпеки в Україні*, НАПБ Б.03.001-2004 *Типові норми належності вогнегасників* та галузевими правилами пожежної безпеки.

Перед придбанням та розміщенням вогнегасники повинні пройти

первинний огляд відповідальною особою. Під час огляду необхідно встановити, що: вогнегасники мають сертифікат відповідності; на кожний вогнегасник у наявності є паспорт; пломби на вогнегасниках не порушені; вогнегасники не мають видимих зовнішніх пошкоджень; стрілки індикаторів тиску закачаних вогнегасників перебувають у межах робочого діапазону (в зеленому секторі шкали індикатора); на маркуванні кожного вогнегасника і його паспорті вказано виробника та ПТОВ (пункти технічного обслуговування вогнегасників), які мають право проводити його технічне обслуговування, дату виготовлення (продажу) та дату проведення технічного обслуговування.

Після первинного огляду вогнегасникам слід присвоїти облікові (інвентарні) номери. Особа, відповідальна за пожежну безпеку, повинна оформити журнал обліку вогнегасників, у якому реєструються: тип і обліковий номер кожного вогнегасника, а також місце його розташування на об'єкті; дати проведення періодичних оглядів вогнегасників та прізвище особи, яка їх проводила; результати періодичних оглядів вогнегасників; дати проведення технічного обслуговування (або діагностування) та прізвище особи (або номер його посвідчення), яка їх проводила, а також дати проведення наступного технічного обслуговування; інформація про направлення вогнегасників на технічне обслуговування до ПТОВ та про їх повернення на місце розташування після проведення технічного обслуговування.

На технічне обслуговування дозволяється направляти без заміни не більше 50% вогнегасників від їх загальної кількості.

Вогнегасники слід розміщувати у легкодоступних і помітних місцях, а також поблизу місць, де найімовірніша поява вогнищ пожежі, при цьому забезпечити їх захист від дії сонячних променів, опалювальних і нагрівальних приладів, а також хімічно агресивних речовин (середовищ), які можуть негативно вплинути на їх працездатність.

Вогнегасники в місцях розміщення не повинні створювати перешкоди під час евакуації людей.

Переносні вогнегасники слід розміщувати шляхом навішування за допомогою кронштейнів на вертикальні конструкції на висоті не більше 1,5 м від рівня підлоги до нижнього торця вогнегасника і на відстані від дверей, достатній для їх повного відчинення, або встановлювати у пожежні шафи поруч з пожежними кранами на пожежні щити та стенди, підставки чи спеціальні тумби.

Вогнегасники повинні розміщуватися з урахуванням зручності їх обслуговування, огляду, а також досягнення найкращої видимості з різних точок захищеного простору.

Підходи до місця розташування вогнегасників мають бути завжди вільними.

Періодичний огляд вогнегасників має здійснюватися особою, відповідальною за пожежну безпеку не рідше одного разу на місяць.

Особа, відповідальна за пожежну безпеку на об'єкті, зобов'язана

направляти вогнегасники на ПТОВ для їх технічного обслуговування у таких випадках:

- за негативними результатами первинного або періодичного огляду;
- після застосування за призначенням;
- у разі закінчення гарантійного терміну експлуатації.

Не рідше одного разу на рік відповідно до експлуатаційних документів виробника повинно здійснюватися технічне діагностування вогнегасників на ПТОВ.

Місця розташування вогнегасників слід позначити знаками протипожежної безпеки згідно ДСТУ ISO 6309:2007.

Усі працівники зобов'язані вміти користуватися вогнегасниками та внутрішніми пожежними кранами.

Стаціонарні зовнішні пожежні сходи, сходи на перепадах висот і огорожі на дахах (покриттях) будівель та споруд повинні втримуватися постійно справними, бути пофарбованими.

1.2. Заходи пожежної безпеки під час застосування відкритого вогню

Розводити багаття, застосовувати відкритий вогонь на території та в приміщеннях забороняється. Куріння дозволяється виключно у спеціально встановлених й позначених місцях для куріння.

Електрозварювальні та інші роботи, пов'язані з застосуванням відкритого вогню, допускаються тільки з письмового дозволу керівника (власника) або особи, яка виконує його обов'язки.

Дозвіл на проведення вогневих робіт належить оформляти напередодні проведення цих робіт. До проведення вогневих робіт допускаються тільки кваліфіковані працівники, які мають при собі посвідчення газоелектрозварника та посвідчення про проходження пожежно-технічного мінімуму. Виконувати вогневі роботи дозволяється тільки після вжиття заходів щодо забезпечення пожежної безпеки при справному газо-, електрозварювальному устаткуванні. Вогневі роботи мають негайно припинятися на вимогу відповідального за їх безпечне проведення, та органів державного пожежного нагляду.

1.3. Правила утримання технічних засобів протипожежного захисту

Будівлі та приміщення повинні оснащуватися установками пожежної сигналізації (УПС) та автоматичними установками пожежогасіння (АУП) відповідно до вимог чинних нормативних документів.

Апаратура й устаткування, що входять до складу установок, повинні відповідати чинним стандартам, технічним умовам, документації заходів-виробників, мати сертифікат відповідності й бути без дефектів.

Всі установки мають бути справними і утримуватися в постійній готовності для виконання завдань, що стоять перед ними. Несправності, які впливають на їх працездатність, необхідно усувати негайно, інші несправності усуваються в передбачені регламентом терміни, при цьому необхідно робити записи у відповідних журналах.

Для утримання в працездатному стані УПС та АУП слід виконувати такі заходи:

- технічне обслуговування з метою збереження показників безвідмовної роботи на весь термін служби;
- матеріально-технічне (ресурсне) забезпечення для безвідмовної роботи в усіх режимах експлуатації, підтримання і своєчасне відновлення працездатності;
- опрацювання необхідної експлуатаційної документації для обслуговуючого й чергового персоналу.

Організації, які здійснюють технічне обслуговування, монтаж та налагодження установок, повинні мати ліцензію на право виконання цих робіт.

Шлейфи пожежної сигналізації, лінії керування та зв'язку повинні постійно контролюватися на режим „ГОТОВНІСТЬ” та піддаватися періодичним випробуванням на режим „ТРИВОГА” та „УСТАНОВКА СПРАЦЮВАЛА” згідно з планом-графіком.

Пожежні сповіщувачі повинні функціонувати цілодобово і постійно утримуватися в чистоті. До них має бути забезпечений вільний доступ. Відстань від складованих матеріалів і устаткування до сповіщувачів повинна бути не менше 0,6 м.

Не допускається встановлювати замість несправних сповіщувачів сповіщувачі іншого типу або принципу дії, а також замикати шлейф сигналізації за відсутності сповіщувачі у місці його встановлення.

Переведення установок з автоматичного пуску на ручний не допускається, за винятком випадків, обумовлених у нормативних документах.

Пристрої ручного пуску автоматичних установок пожежогасіння повинні бути опломбовані, захищені від несанкціонованого приведення в дію та механічних пошкоджень і встановлюватися поза можливою зоною горіння в доступному місці. Для визначення їх місцезнаходження повинні застосовуватися знаки протипожежної безпеки, розміщені як усередині, так і поза приміщенням

Зрошувачі й насадки повинні постійно утримуватися в чистоті, під час проведення ремонтних робіт бути захищеними від потрапляння на них фарби, побілки тощо. У місцях, де є небезпека механічного пошкодження, їх необхідно захищати надійними огорожами, які не впливають на поширення тепла (для спринклерних зрошувачів) і не змінюють карту зрошування. Не допускається встановлювати замість тих що спрацювали, та несправних зрошувачів пробки й заглушки.

Забороняється:

- використовувати трубопроводи АУП для підвішування або кріплення будь-якого устаткування;
- приєднувати виробниче устаткування та санітарні прилади до трубопроводів живлення АУП;
- встановлювати запірну арматуру та фланцеві з'єднання на

трубопроводах живлення та розподільних трубопроводах.

Навчальні корпуси, гуртожитки і приміщення повинні бути обладнані системами протидимного захисту, технічними засобами оповіщення про пожежу та засобами зв'язку відповідно до вимог будівельних норм.

Не рідше одного разу на місяць слід проводити випробування систем протидимного захисту з увімкненням вентиляторів (ручним способом або від пожежних сповіщувачів), про що складати акт.

Для підтримування систем проти димної вентиляції у працездатному стані необхідно:

- щотижня перевіряти стан вентиляторів, виконавчих механізмів, положення клапанів, заслінок;
- наявність замків та пломб на щитах електроживлення автоматичних пристроїв, захисного застосування на кнопках ручного пуску;
- періодично очищати від бруду та пилу вентиляційні решітки, клапани, виконавчі механізми, плавкі замки, кінцеві вимикачі;
- регулювати натяг пасів трансмісії вентиляційних агрегатів, усувати несправності електричних пристроїв, вентиляційних установок, порушення цілості повітроводів та їх з'єднань.

Мережі протипожежного водопроводу мають забезпечувати нормативні витрати й напір води.

Перевірка працездатності пожежних гідрантів повинна здійснюватися особами, що

відповідають за їх технічний стан, не рідше двох разів на рік (навесні й восени). Кришки люків колодязів підземних пожежних гідрантів повинні бути очищені від бруду, льоду і снігу, в холодний період утеплені, а стояки – звільнені від води.

Кришки люків колодязів підземних гідрантів рекомендується фарбувати в червоний колір.

У разі відключення ділянок водогінної мережі та гідрантів або зменшення тиску мережі нижче за потрібний необхідно сповіщати про це підрозділи пожежної охорони.

Для контролю працездатності мережі зовнішнього протипожежного водопостачання необхідно один раз на рік проводити випробування на тиск та витрату води з оформленням акта. Випробування водогону повинне проводитися також після кожного ремонту, реконструкції або підключення нових споживачів до мережі водогону.

1.4. Утримання інженерного обладнання

Силове і освітлювальне електроустаткування, електропроводка та інші споживачі електроенергії мають виконуватися та експлуатуватися відповідно до ПУЕ, ПБЕ й *Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів (ПТЕ)*.

Електропроводка, розподільні пристрої, апаратура, електрообладнання, вимірювальні прилади, а також запобіжні пристрої різного типу, рубильники та інші пускові апарати й пристрої повинні монтуватися на негорючих основах (текстоліт, гетинакс та інші матеріали).

Для загального відключення силових та освітлювальних мереж складських приміщень, архівів та інших подібних приміщень необхідно встановлювати пристрої відключення ззовні вказаних приміщень на негорючих стінах.

Розподільні електрощити, електродвигуни і пускорегулювальні апарати повинні періодично оглядатися і очищатися від пилу. Приєднання нових споживачів електричної енергії (електродвигунів та іншого електрообладнання) має проводитися з відома відповідального за експлуатацію електрогосподарства. Зіпсовані електроапарати та прилади, які можуть спричинити коротке замикання, слід терміново ремонтувати або замінити на інші.

Плавкі вставки запобіжників мають бути калібровані із зазначенням на клемі номінального струму вставки (клеймо заводу-виготовлювача або електричної лабораторії).

Електроустаткування й електроапаратуру ущільненого та захисного виконання належить систематично перевіряти на герметичність, звертаючи особливу увагу на стан ущільнювальних прокладок. Використання саморобних некаліброваних плавких вставок **забороняється**.

Настільні лампи, вентилятори, телевізори, радіоприймачі, холодильники та інші електроприлади повинні вмикатися в мережу тільки через справні штепсельні розетки й електрошнури.

Експлуатація тимчасових електромереж **не дозволяється**.

Заміри опору ізоляції в силових і освітлювальних мережах необхідно проводити не рідше одного разу на два роки.

Забороняється встановлення електропобутових приладів (телевізорів, холодильників тощо) в нішах меблів.

Не дозволяється:

- проходження повітряних ліній електропередач та зовнішніх електропроводок над горючими покрівлями, навісами, штабелями лісу, складами пально-мастильних матеріалів, торфу, дров та інших горючих матеріалів;
- відкрите прокладання електропроводів і кабелів транзитом через пожежонебезпечні та вибухонебезпечні зони будь-якого класу і ближче 1 м і 5 м від них відповідно, а також у сходових клітках;
- експлуатація кабелів і проводів з пошкодженою або такою, що в процесі експлуатації втратила захисні властивості, ізоляцію;
- залишення під напругою кабелів та проводів з неізольованими струмопровідними жилами;
- застосування саморобних подовжувачів, які не відповідають вимогам ПУЕ, що пред'являються до переносних (пересувних) електропроводок;
- застосування для опалення приміщення нестандартного (саморобного) електронагрівального устаткування або ламп розжарювання;
- користування пошкодженими розетками, відгалужувальними та з'єднувальними коробками, вимикачами та іншими електровиробами, а

також лампами, скло яких має сліди затемнення або вигорання;

- підвішування світильників безпосередньо на струмопровідні проводи, обгортання електроламп і світильників папером, тканиною та іншими горючими матеріалами, експлуатація їх зі знятими ковпаками (розсіювачами);

- використання електроапаратури та приладів в умовах, що не відповідають вказівкам (рекомендаціям) підприємства-виробників;

- застосування в пожежонебезпечних зонах складських приміщень люмінесцентних світильників з відбивачами і розсіювачами, виготовленими з горючих матеріалів;

- використання в пожежонебезпечних зонах світильників з лампами розжарювання без захисного суцільного скла (ковпаків), а також з відбивачами і розсіювачами, виготовленими з горючих матеріалів;

- залишення без догляду при виході з приміщення увімкнених в електромережу нагрівальних приладів, телевізорів, радіоприймачів тощо;

- складування горючих матеріалів на відстані менше 1 м від електроустаткування та під електрощитами;

- використання роликів, вимикачів, штепсельних розеток для підвішування одягу й інших предметів;

- заклеювання ділянок електропроводки папером, горючими тканинами;

- застосування для електромереж радіо- та телефонних проводів;

- використання побутових електронагрівних приладів (прасок, чайників, кип'ятильників тощо) без негорючих теплоізоляційних підставок та в місцях (приміщеннях), де їх застосування не передбачено технологічним процесом або заборонено;

- відкрито прокладати в сходових клітках і в об'ємі внутрішніх евакуаційних сходів електропроводи і кабелі, у тому числі в трубах із горючих та важкогорючих матеріалів згідно з ГОСТ 12.1.044-89 "ССБТ. Пожаровзрывоопасность веществ и материалов. Номенклатура показателей и методы их определения", незалежно від їхнього призначення і напруги;

- закривати шпалерами відкрито прокладені електропроводи і кабелі.

В усіх, незалежно від призначення, приміщеннях, які після закінчення роботи замикаються і не контролюються черговим персоналом, з усіх електроустановок та електроприладів, а також з мереж їх живлення повинна бути відключена напруга (за винятком чергового освітлення, протипожежних та охоронних установок, а також електроустановок, що за вимогами технології працюють цілодобово).

Обігрівання приміщень має здійснюватися тільки приладами центрального водяного опалення.

Приміщення вентиляційних установок слід завжди утримувати в чистоті. У разі виникнення пожежі треба негайно вимкнути (відключити) вентиляційну систему (за відсутності її аварійного вимкнення).

Вентиляційні камери, шахти і повітроводи мають очищатися від

горючих предметів і пилу не рідше ніж два рази на рік та після капітального ремонту. Зберігання горючих матеріалів у вентиляційних камерах та використання камер інших потреб **забороняється**.

Під час експлуатації побутових кондиціонерів **забороняється**:

- використовувати як опорні конструкції горючі елементи конструкцій рам(у разі встановлення кондиціонера у віконному прорізі);
- кустарно (самотужки) переробляти кондиціонери;
- замінювати триполюсні штепсельні роз'єднувачі на двополюсні;
- встановлювати кондиціонери у внутрішніх протипожежних перегородках та стінах. Ліфти та підйомники не допускається використовувати з метою евакуації.

У разі пожежі ліфти й підйомники повинні опускатися на перший поверх автоматично, відчинятися й відключатися.

Відпрацьовані ЛЗР та ГР, стоки речовин, що у взаємодії з водою виділяють вибухопожежонебезпечні гази (карбід кальцію та інші), зливати до каналізаційної мережі **не допускається**.

1.5. Порядок огляду, приведення в пожежобезпечний стан і закриття приміщень, корпусів, будівель тощо після закінчення роботи

Після закінчення робочого дня працівники повинні впорядкувати робочі місця, зачинити вікна й вимкнути електроживлення приладів та устаткування, яким вони користувалися (настільні лампи, друкарські та лічильні машинки, вентилятори, побутові кондиціонери, комп'ютери, радіоприймачі і таке інше).

Відповідальний за пожежну безпеку після закінчення роботи зобов'язаний оглянути приміщення, пересвідчитись у тому, що нема порушень, які можуть призвести до пожежі, перевірити відключення електроприладів, устаткування та освітлення.

1.6. Обов'язки працівників охорони

Несення охоронної служби охоронцями здійснюється в установленому порядку відповідно до Положення про охорону.

2. Обов'язки та дії працівників у разі пожежі

У разі виникнення пожежі (ознак горіння) охоронці зобов'язані:

– негайно повідомити про це службу порятунку за номером телефону – **101 (112)**. При цьому необхідно назвати адресу об'єкта, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище;

– повідомити про пожежу керівника чи відповідну компетентну посадову особу;

– перевірити, чи людей оповіщено про пожежу;

– організувати рятування людей (евакуацію), вивести за межі небезпечної зони всіх осіб, не пов'язаних із ліквідацією пожежі;

– вимкнути (за необхідності) струмоприймачі та вентиляцію;

- вжити (за можливістю) заходів щодо гасіння пожежі з використанням огнегасників та інших наявних первинних засобів пожежогасіння;
- забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі;
- організувати взаємодію з аварійними службами (електротехнічною, газовою, сантехнічною та транспортною).

Окрім цього, один охоронець повинен зустрічати пожежно-рятувальні підрозділи, що прибувають, і найкоротшим шляхом спрямовувати їх на місце пожежі. До прибуття керівників і посадових осіб охоронець не повинен залишати місце пожежі (за умови, що немає загрози його життю та здоров'ю) й (по можливості) консультувати керівника гасіння пожежі (штаб пожежогасіння) щодо розташування того чи іншого устаткування, кнопок змикання насосів-підвищувачів, запасних виходів, виходів на горище тощо.

Посадова особа об'єкта, що прибула на місце пожежі, зобов'язана:

- перевірити, чи викликані пожежно-рятувальні підрозділи (продублювати повідомлення);
- у разі загрози життю людей негайно організувати їх рятування (евакуацію), а також захист матеріальних цінностей;
- видалити за межі небезпечної зони всіх працівників, не пов'язаних з ліквідацією пожежі;
- припинити роботи в будівлі, крім робіт, пов'язаних із заходами щодо ліквідації пожежі;
- здійснити (за необхідності) відключення електроенергії (за винятком систем протипожежного захисту), зупинення систем вентиляції (за винятком пристроїв протидимного захисту);
- забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі;
- організувати зустріч пожежно-рятувальних підрозділів, забезпечити безперешкодний доступ їх до місця виникнення пожежі та надати їм допомогу під час локалізації та ліквідації пожежі.

Заступник директора – головний
зберігач фондів
Державного архіву Чернівецької області

С. Викилюк

ІНСТРУКЦІЯ
про заходи пожежної безпеки в сховищах держархіву
Чернівецької області

Сховища документів з паперовою основою

1.1. Приміщення сховищ повинні відділятися від приміщень іншого призначення протипожежними перегородками 1-го типу (вогнестійкістю EI 45) та протипожежними перекриттями 3-го типу (вогнестійкістю HEI 45) або розміщуватися в окремих будівлях, ступінь вогнестійкості яких є не нижчим за другий.

1.2. Площа приміщення (відсіку) сховища між протипожежними перегородками не повинна перевищувати 600 м

З кожного відсіку потрібно влаштовувати не менше двох евакуаційних виходів. Якщо площа відсіку менша за 70 м, дозволяється мати один евакуаційний вихід.

1.3. Двері приміщень сховищ, каталогів, а також кімнат, де зберігаються облікові документи, мають бути протипожежними 2-го типу (вогнестійкістю EI 30).

1.4. За відсутності в приміщеннях архівосховищ вікон необхідно влаштовувати в них спеціальні системи димовидалення.

1.5. Сховища обладнуються стелажми, виготовляй ми з негорючих матеріалів. В окремих випадках у невеликих архівах, за погодженням з органами державного пожежного нагляду, дозволяється встановлювати дерев'яні стелажі, оброблені вогнезахисними речовинами, які забезпечують I групу вогнезахисної ефективності, Як допоміжне та спеціальне обладнання можна використовувати металеві шафи, сейфи, шафи-стелажі, а також відсіки-бокси з металевими перегородками і полицями.

1.6 Відстань від ламп до стелажів має бути не меншою за 0,5 м. Відстань між стаціонарними стелажми та шафами повинна відповідати таким нормам:

- між рядами стелажів і шаф (головний прохід) - не менш ніж 1,2 м;
- між стелажми (прохід) - не менш ніж 0,8 м (між стелажми, на яких зберігаються картографічні документи, - не менш ніж 1,1 м);
- між зовнішньою стіною будівлі та стелажми (шафами), паралельними стіні, - не менш ніж 0,8 м;
- між стіною та торцями стелажів або шаф (обхід) - не менш ніж 0,5 м;
- між підлогою та нижньою полицею стелажу чи шафи - не менш ніж 0,2 м, у цокольних приміщеннях - не менш ніж 0,3 м;

- між стелажми та приладами опалювальної системи - не менш ніж 1,1 м.

Ширина проходів між стелажми з висувними шухлядами, сейфами тощо повинна відповідати особливостям цього обладнання.

1.7. У приміщеннях архівосховищ забороняється влаштовувати побутові кімнати та інші підсобні приміщення.

1.8. При оснащенні архівосховищ автоматичними системами пожежогасіння чи вогнегасниками (з розрахунку один вогнегасник з величиною заряду 3 кг і більше на 50 м площі підлоги приміщень архівосховищ) перевага віддається використанню вогнезахисних речовин, що не мають побічної руйнівної дії на документи (піна, інертний газ, фреон, вуглекислота). Вогнезахисті речовини обираються відповідно до вимог ДБН.

Сховища кіно-, фото-, фоно-, відео документів і страхового фонду

2.1. Кіно-, фото-, фоно-, відео документи, копії страхового фонду унікальних та особливо цінних документів слід зберігати на металевих стелажх в архівосховищах, обладнаних згідно вимог. За відсутності металевих стелажів дозволяється використання дерев'яних стелажів, просочених вогнезахисними речовинами.

2.2. Мікрофотокопії фонду користування архівними документами потрібно тримати у спеціальних буюсах, які вміщують до металевих або картонних коробок, і зберігати в архівосховищах, обладнаних відповідно до вимог.

2.3. Кінодокументи з плівковою основою слід зберігати в металевих коробках на стелажх Пшеничного.

2.4. Фотодокументи з магнітною основою слід зберігати в картонних коробках, а відео документи - у спеціальних футлярах на стелажх з немагнітних металів чи комбінованих стелажх.

2.5. Відстань між стелажми, а також між стелажем і стіною повинна бути не меншою за 0,8 м, між полицями стелажів по вертикалі - 0,7 м, між підлогою та нижньою полицею - 0,4 м.

2.6. В архівних установах, у яких зберігаються мікрофотокопії документів, фільмоперевірні монтажні столи та читальні апарати необхідно розміщувати за межами сховищ або ж відокремлювати від них протипожежною перегородкою.

2.7. На фільмоперевірному столі в процесі роботи може знаходитися тільки одна коробка з плівкою, інші коробки слід розміщувати на етажерці, приймальному столику чи візку, що встановлюються біля кожного фільмоперевірного стола.

2.8. У фільмоперевірних (монтажних) відділеннях забороняється:

- розміщувати коробки з плівкою біля вентиляційних отворів, радіаторів та опалювальних систем;
- запалювати вогонь, користуватися електронагрівальними приладами для особистих потреб, курити;

- працювати на несправному обладнанні;
- зберігати у шафах комунікацій хімікати у відкритій упаковці та горючі матеріали;
- захищувати підступи до засобів пожежогасіння сторонніми предметами;
- перебувати у кімнатах оброблення кіно- фотоплівки стороннім особам;
- залишати в кінці робочого дня поза сховищем фільмові матеріали, а на робочому місці - горючі матеріали, залишки кіно-, фотоплівки тощо.

2.9. Демонстрування кінофільмів дозволяється здійснювати лише із спеціально обладнаного кіно апаратного комплексу, відокремленого від інших приміщень протипожежними стінами 3-го типу, перегородками 1-го типу, перекриттями 3-го типу.

2.10. Проекційні та оглядові вікна у кінопроекційній необхідно захищати заслінками або шторками з вогнестійкістю E15.

2.11. Кіноапаратний комплекс повинен мати окремий вихід, не пов'язаний з приміщенням, де перебувають глядачі. Двері кіно апаратного комплексу мають відчинятися в напрямку виходу назовні.

2.12. Кінодокументи, призначені для демонстрування, повинні зберігатись у закритих негорючих коробках або фільмостатах. У приміщенні кіно апаратного комплексу допускається зберігання не більше денної норми показу кіноплівки.

2.13 Підключення проектора до електричної мережі повинно здійснюватися лише за допомогою справних електропроводів.

2.14. Місце демонстрації кінодокументів повинно бути забезпечене не менш ніж двома вогнегасниками, які можуть застосовуватися для гасіння пожеж електроустановок.

2.15. До роботи на кіноапаратурі допускаються лише особи відповідної кваліфікації, які мають посвідчення про проходження пожежно-технічного мінімуму, за умови щорічної перевірки знання вимог пожежної безпеки.

**Заступник директора – головний
зберігач фондів
Державного архіву Чернівецької області**

С. Виклюк

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ держархіву

Чернівецької області

«12» квітня 2018р. №55

ІНСТРУКЦІЯ

про заходи пожежної безпеки для працівників охорони Державного архіву Чернівецької області

1. Галузь застосування:

Ця Інструкція поширюється на всю будівлю, встановлює вимоги до її працівників охорони (далі – охоронців) архіву щодо забезпечення пожежної безпеки в ній і на прилеглій території, та є обов'язковою для вивчення й виконання охоронцями, які працюють за наймом.

2. Обов'язки щодо контролю за дотриманням протипожежного режиму, огляду території і приміщень.

Заступаючи на чергування, охоронці зобов'язані:

– пересвідчитись у наявності всіх ключів, пеналів, документації охоронців;

– перевірити працездатність (справність) приймальних станцій автоматичної пожежної та охоронно-пожежної сигналізації, про що виконати запис у спеціальному журналі;

– перевірити протипожежний режим приміщення для охоронців;

– ознайомитися з рапортом охоронців, які змінюються, й накреслити заходи щодо усунення виявлених у вечірній і нічний час протипожежних та інших порушень і недоліків.

Протягом чергування охоронець зобов'язаний здійснювати постійний контроль за протипожежним і режимним станом приміщень та території. Виявлені порушення, а також ті, про які повідомили працівники, мають негайно (по можливості) усуватися.

Під час перевірки протипожежного режиму приміщень, холів і коридорів охоронець зобов'язаний:

– пересвідчитись у наявності первинних засобів пожежогасіння - вогнегасників, пожежних щитів тощо;

– перевірити цілісність пломб на ящиках (шафах) внутрішніх пожежних кран-комплектів;

– знати й уміти перевірити роботу приймально-контрольних приладів і станцій автоматичної пожежної та охоронно-пожежної сигналізації;

– оглянути стан шляхів евакуації, запасних виходів, сповіщувачів автоматичної пожежної сигналізації, сповіщувачів про пожежу, кнопок сповіщення про пожежу і кнопок умикання насосів-підвищувачів.

Під час перевірки протипожежного режиму території охоронець зобов'язаний:

– оглянути стан пожежних щитів, пожежних водоймищ (ПВ) і пожежних гідрантів (ПГ), під'їздів до них, наявність покажчиків ПГ та ПВ;

- пересвідчитися, чи вільний в'їзд на територію ;
- у вечірній і нічний час перевірити стан освітлення території.

Перевірки має здійснювати один охоронець з інтервалом у чотири години. Порушення та недоліки, які не вдалося усунути під час перевірки, відображаються в рапорті під час приймання-здавання чергування.

Охоронці зобов'язані вміти користуватися всіма первинними засобами пожежогасіння, які є в приміщеннях та на території.

Навчання способів гасіння умовної пожежі охоронці мають проходити під час прийняття на роботу.

У приміщенні для охоронців повинен бути список посадових осіб, яких слід викликати в нічний час (у вихідні й святкові дні) в разі виникнення пожежі. У списку зазначаються адреси, номери службових, мобільних і домашніх телефонів посадових осіб.

Під час вимушеної евакуації людей і матеріальних цінностей у разі пожежі чи аварії охоронці повинні зняти (демонтувати) турнікет, скеровувати людей до евакуаційних виходів, допомагати (за необхідністю) в проведенні евакуації матеріальних цінностей. В окремих випадках, коли евакуація матеріалів потребує спеціальних умов, охоронці діють згідно з вимогами іншої спеціальної інструкції.

2. Обов'язки та дії охоронців у разі виникнення пожежі

У разі виникнення пожежі (ознак горіння) охоронці зобов'язані:

– негайно повідомити про це службу порятунку за номером телефону – **101 (112)**. При цьому необхідно назвати адресу об'єкта, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище;

– повідомити про пожежу керівника чи відповідну компетентну посадову особу;

– перевірити, чи людей оповіщено про пожежу;

– організувати рятування людей (евакуацію), вивести за межі небезпечної зони всіх осіб, не пов'язаних із ліквідацією пожежі;

– вимкнути (за необхідності) струмоприймачі та вентиляцію;

– вжити (за можливістю) заходів щодо гасіння пожежі з використанням вогнегасників та інших наявних первинних засобів пожежогасіння;

– забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі;

– організувати взаємодію з аварійними службами (електротехнічною, газовою, сантехнічною та транспортною).

Окрім цього, один охоронець повинен зустрічати пожежно-рятувальні підрозділи, що прибувають, і найкоротшим шляхом спрямовувати їх на місце пожежі. До прибуття керівників і посадових осіб охоронець не повинен залишати місце пожежі (за умови, що немає загрози його життю та здоров'ю) й (по можливості) консультувати керівника гасіння пожежі (штаб пожежогасіння) щодо розташування того чи іншого устаткування, кнопок умикання насосів-підвищувачів, запасних виходів, виходів на горище тощо.

Посадова особа об'єкта, що прибула на місце пожежі, зобов'язана:

- перевірити, чи викликані пожежно-рятувальні підрозділи (продублювати повідомлення);
- у разі загрози життю людей негайно організувати їх рятування (евакуацію), а також захист матеріальних цінностей;
- видалити за межі небезпечної зони всіх працівників, не пов'язаних з ліквідацією пожежі;
- припинити роботи в будівлі, крім робіт, пов'язаних із заходами щодо ліквідації пожежі;
- здійснити (за необхідності) відключення електроенергії (за винятком систем протипожежного захисту), зупинення систем вентиляції (за винятком пристроїв протидимного захисту);
- забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі;
- організувати зустріч пожежно-рятувальних підрозділів, забезпечити безперешкодний доступ їх до місця виникнення пожежі та надати їм допомогу під час локалізації та ліквідації пожежі.

**Заступник директора – головний
зберігач фондів
Державного архіву Чернівецької області**

С. Виклюк

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ держархіву

Чернівецької області

«02» квітня 2018р. № 15

ІНСТРУКЦІЯ
про заходи пожежної безпеки для службових (адміністративних)
приміщень
Державного архіву Чернівецької області

1. Галузь застосування.

Ця інструкція поширюється на службові (адміністративні) приміщення архіву й визначає вимоги щодо забезпечення пожежної безпеки в них. Інструкція є обов'язковою для вивчення й виконання відповідальною особою за пожежну безпеку, всіма працівниками, які перебувають у службових (адміністративних) приміщеннях, а також обслугою.

2. Вимоги пожежної безпеки.

Будь-які перепланування, зміни функціонального призначення приміщень здійснювати тільки за наявності проектної документації, яка пройшла попередню експертизу на відповідальність нормативним актам з питань пожежної безпеки з позитивним результатом в органах державного пожежного нагляду.

Меблі та устаткування мають розміщатися так, щоб забезпечити вільний евакуаційний прохід до виходу з приміщення (завширшки не менше 1.0 м). Евакуаційні шляхи та виходи слід завжди утримувати вільними, нічим не зашарашеними. В міру накопичення горючих відходів (використаного паперу тощо), а також після закінчення роботи їх слід прибирати у спеціально відведені сміттєзбірники.

Електромережі, електроприлади та апаратура повинні експлуатуватися тільки у справному стані з урахуванням вказівок і рекомендацій заводів-виробників. У разі пошкоджень електромереж, вимикачів, розеток та інших електроприладів слід негайно вимкнути їх і вжити необхідних заходів щодо приведення до пожежобезпечного стану.

Документи, папір та інші горючі матеріали слід зберігати на відстані, не менше 1,0 м від електрощитів, електрокабелів, проводів; 0.5 м – від світильників; 0.25 м – від приладів опалення.

Шляхи евакуації, що не мають природного освітлення, у разі наявності людей повинні постійно освітлюватись електричним світлом.

Електрощити, групові електрощити повинні бути оснащені схемами підключення споживачів з пояснювальними написами і вказаним значенням номінального струму апарата захисту (плавкої вставки).

Встановлення на горючі основи (конструкції) електророзеток, вимикачів, перемикачів та інших подібних апаратів допускається тільки з підкладанням під них суцільного негорючого матеріалу, що виступає за габарити апарата не менш ніж на 0,01 м.

Засоби протипожежного захисту слід утримувати у справному стані. Всі працівники зобов'язані вміти користуватися наявними вогнегасниками, іншими первинними засобами пожежогасіння та внутрішніми пожежними кранами, знати місця їх розташування. Відстань від найвіддаленішого місця приміщення до найближчого вогнегасника не повинна перевищувати 20 м.

Пожежні сповіщувачі повинні функціонувати цілодобово і постійно утримуватися в чистоті. До них має бути забезпечений вільний доступ. Відстань від складованих матеріалів і устаткування до сповіщувачів повинна бути не менше 0,6 м.

У всіх, незалежно від призначення, приміщеннях, які після закінчення роботи замикаються і не контролюються черговим персоналом, з усіх електроустановок та електроприладів, а також з мереж їх живлення повинна бути відключена напруга (за винятком чергового освітлення протипожежних та охоронних установок, а також електроустановок, що за вимогами технології працюють цілодобово).

У службових (адміністративних) приміщеннях забороняється:

– улаштовувати тимчасові електромережі, застосовувати саморобні некалібровані плавкі вставки в запобіжниках і саморобні подовжувачі, які не відповідають вимогам *Правил улаштування електроустановок*, прокладати електричні проводи безпосередньо по горючій основі, експлуатувати світильники зі знятими ковпаками (розсіювачами);

– використовувати вимикачі та штепсельні розетки для розвішування на них одягу або інших предметів, обгортати електролампи й світильники папером, заклеювати ділянки електропроводки горючою тканиною, папером;

– користуватися електрочайниками, мікрохвильовими печами та ін. (окрім спеціально відведених та обладнаних місць), залишати без нагляду ввімкнені в електромережу кондиціонери, комп'ютери, інше електроустаткування тощо, порушувати правила експлуатації електроприладів;

– захарашувати підходи до засобів пожежогасіння, використовувати пожежні кран-комплекти й пожежний інвентар не за призначенням;

– використовувати для зберігання документів, різних матеріалів, предметів та інвентарю шафи (ніші) інженерних комунікацій;

– курити (крім спеціально відведених місць, позначених написом «Місце для куріння» та обладнаних урною або попільничками з негорючого матеріалу), проводити зварювальні та інші вогневі роботи без оформлення відповідного дозволу (наряду-допуску), застосовувати ЛЗР.

Відповідальний за пожежну безпеку після закінчення роботи зобов'язаний:

– ретельно оглянути всі службові приміщення, пересвідчитись у

тому, що нема порушень, які можуть призвести до виникнення пожежі;

– вимкнути освітлення, знеструмити прилади та устаткування (за винятком електроустаткування, яке відповідно до вимог технології має працювати цілодобово).

1. Обов'язки та дії працівників у разі виникнення пожежі

У разі виникнення пожежі (ознак горіння) охоронці зобов'язані:

– негайно повідомити про це службу порятунку за номером телефону – **101 (112)**. При цьому необхідно назвати адресу об'єкта, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище;

– повідомити про пожежу керівника чи відповідну компетентну посадову особу;

– перевірити, чи людей оповіщено про пожежу;

– організувати рятування людей (евакуацію), вивести за межі небезпечної зони всіх осіб, не пов'язаних із ліквідацією пожежі;

– вимкнути (за необхідності) струмоприймачі та вентиляцію;

– вжити (за можливістю) заходів щодо гасіння пожежі з використанням вогнегасників та інших наявних первинних засобів пожежогасіння;

– забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі;

– організувати взаємодію з аварійними службами (електротехнічною, газовою, сантехнічною та транспортною).

Окрім цього, один охоронець повинен зустрічати пожежно-рятувальні підрозділи, що прибувають, і найкоротшим шляхом спрямовувати їх на місце пожежі. До прибуття керівників і посадових осіб охоронець не повинен залишати місце пожежі (за умови, що немає загрози його життю та здоров'ю) й (по можливості) консультувати керівника гасіння пожежі (штаб пожежогасіння) щодо розташування того чи іншого устаткування, кнопок умикання насосів-підвищувачів, запасних виходів, виходів на горище тощо.

Посадова особа об'єкта, що прибула на місце пожежі, зобов'язана:

– перевірити, чи викликані пожежно-рятувальні підрозділи (продублювати повідомлення);

– у разі загрози життю людей негайно організувати їх рятування (евакуацію), а також захист матеріальних цінностей;

– видалити за межі небезпечної зони всіх працівників, не пов'язаних з ліквідацією пожежі;

– припинити роботи в будівлі, крім робіт, пов'язаних із заходами щодо ліквідації пожежі;

– здійснити (за необхідності) відключення електроенергії (за винятком систем протипожежного захисту), зупинення систем вентиляції (за винятком пристроїв протидимного захисту);

– забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі;

– організувати зустріч пожежно-рятувальних підрозділів, забезпечити безперешкодний доступ їх до місця виникнення пожежі та надати їм допомогу під час локалізації та ліквідації пожежі.

**Заступник директора – головний
зберігач фондів
Державного архіву Чернівецької області**

С. Вижлюк

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ держархіву

Чернівецької області

«08» квітня 2018р. № 53

ІНСТРУКЦІЯ

про заходи пожежної безпеки для спеціалізованих приміщень ЕОМ (обчислювальних центрів) Державного архіву Чернівецької області

1. Галузь застосування

Ця Інструкція поширюється на всі приміщення обчислювального центру архіву і встановлює вимоги пожежної безпеки, послідовність дій у разі виникнення пожежі в обчислювальному центрі і є обов'язковою для вивчення та виконання відповідальною особою за пожежну безпеку, усіма працівниками та відвідувачами, які знаходяться в приміщеннях обчислювального центру, а також технічними працівниками та обслуговуючим персоналом архіву.

2. Вимоги пожежної безпеки

Усі працівники обчислювального центру під час прийняття на роботу і в процесі праці повинні проходити протипожежний інструктаж, перевірку знань з питань пожежної безпеки.

Евакуаційні виходи і проходи повинні утримуватися постійно вільними та нічим не захащуватися.

Сховища носіїв інформації в обчислювальних центрах слід розміщувати у відокремлених приміщеннях, обладнаних негорючими стелажамі й шафами. Носії інформації необхідно зберігати на стелажах у металевих касетах. Не допускається вбудовувати шафи в машинних залах ЕОМ для зберігання будь-яких інших матеріалів і предметів.

Відповідальний за протипожежний стан приміщень обчислювального центру повинен періодично (не рідше одного разу на місяць) перевіряти працездатність пристрою, який забезпечує автоматичне вимкнення системи вентиляції у разі пожежі, а також вогнедимозатримувальних пристроїв.

Під час ремонту слід не допускати руйнування або порушення цілісності негорючих діафрагм у фальш-підлоговому просторі.

Оздоблення стелі та стін машинних залів повинно виконуватися із негорючих та важкогорючих матеріалів.

Фільтри припливно-витяжної вентиляції слід чистити згідно з затвердженим графіком, але не рідше двох разів на рік.

Роботи з ремонту вузлів (блоків) ЕОМ безпосередньо в машинному залі, як правило, проводити **не дозволяється**. Їх необхідно проводити в окремому приміщенні (майстерні). У разі необхідності проведення ремонту або технічного обслуговування ЕОМ безпосередньо в машинному залі допускається мати не більше 0,5 л легкозаймистих рідин у небиткій, щільно

закритій тарі.

Для промивання деталей необхідно застосовувати, як правило, негорючі миючі препарати. Чарунки та інші знімні пристрої допускається промивати горючими рідинами тільки в спеціальному приміщенні, обладнаному припливно-витяжною вентиляцією.

Профілактичне промивання ЕОМ та контрольно-вимірювальної апаратури з застосуванням ЛЗР та ГР в кожному окремому випадку проводиться лише з письмового дозволу начальника обчислювального центру.

Відповідальний за пожежну безпеку приміщень обчислювального центру зобов'язаний негайно сповістити технічну службу у разі виявлення незадовільного технічного стану димових та теплових сповіщувачів автоматичної пожежної сигналізації, а також про несправності автоматичної установки об'ємного (газового) пожежогасіння.

Усі працівники обчислювального центру повинні вміти привести в дію (в разі потреби) первинні засоби пожежогасіння.

Регулярно, але не рідше одного разу на квартал, слід очищати від пилу ЕОМ, контрольно-вимірювальну апаратуру, кабельні траншеї та фальшпідлоговий простір за допомогою пиловсмоктувача.

У приміщеннях обчислювального центру забороняється:

- залишати без нагляду електричну апаратуру, що використовується;
- зберігати постійно в залах ЕОМ носії інформації, запасні блоки та деталі в кількості більшій, ніж необхідно для поточного використання;
- користуватися груповими розетками на робочій панелі;
- використовувати килими та доріжки із синтетичних матеріалів;
- ставити на вікна глухі ґрати (в разі потреби встановлюються ґрати, що розкриваються зсередини);
- застосовувати електронагрівальні побутові прилади;
- курити та застосовувати відкритий вогонь (газоелектрозварювальні роботи проводяться за наявності спеціального дозволу адміністрації у встановленому порядку).

Після закінчення робочого часу всі робочі місця мають бути прибрані, з приміщень необхідно видалити горючі відходи та вимкнути всі струмоприймачі.

1. Обов'язки та дії працівників у разі пожежі

У разі виникнення пожежі (ознак горіння) охоронці зобов'язані:

- негайно повідомити про це службу порятунку за номером телефону – **101 (112)**. При цьому необхідно назвати адресу об'єкта, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище;
- повідомити про пожежу керівника чи відповідну компетентну посадову особу;
- перевірити, чи людей оповіщено про пожежу;

- організувати рятування людей (евакуацію), вивести за межі небезпечної зони всіх осіб, не пов'язаних із ліквідацією пожежі;
- вимкнути (за необхідності) струмоприймачі та вентиляцію;
- вжити (за можливістю) заходів щодо гасіння пожежі з використанням вогнегасників та інших наявних первинних засобів пожежогасіння;
- забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі;
- організувати взаємодію з аварійними службами (електротехнічною, газовою, сантехнічною та транспортною).

Окрім цього, один охоронець повинен зустрічати пожежно-рятувальні підрозділи, що прибувають, і найкоротшим шляхом спрямовувати їх на місце пожежі. До прибуття керівників і посадових осіб охоронець не повинен залишати місце пожежі (за умови, що немає загрози його життю та здоров'ю) й (по можливості) консультувати керівника гасіння пожежі (штаб пожежогасіння) щодо розташування того чи іншого устаткування, кнопок умикання насосів-підвищувачів, запасних виходів, виходів на горище тощо.

Посадова особа об'єкта, що прибула на місце пожежі, зобов'язана:

- перевірити, чи викликані пожежно-рятувальні підрозділи (продублювати повідомлення);
- у разі загрози життю людей негайно організувати їх рятування (евакуацію), а також захист матеріальних цінностей;
- видалити за межі небезпечної зони всіх працівників, не пов'язаних з ліквідацією пожежі;
- припинити роботи в будівлі, крім робіт, пов'язаних із заходами щодо ліквідації пожежі;
- здійснити (за необхідності) відключення електроенергії (за винятком систем протипожежного захисту), зупинення систем вентиляції (за винятком пристроїв протидимного захисту);
- забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі;
- організувати зустріч пожежно-рятувальних підрозділів, забезпечити безперешкодний доступ їх до місця виникнення пожежі та надати їм допомогу під час локалізації та ліквідації пожежі.

**Заступник директора – головний
зберігач фондів
Державного архіву Чернівецької області**

С. Виклюк

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ держархіву

Чернівецької області

«02» квітня 2018р. № 55

ІНСТРУКЦІЯ

про заходи пожежної безпеки на матеріальному складі Державного архіву Чернівецької області

1. Галузь застосування

Ця Інструкція поширюється на всі приміщення матеріального складу архіву, встановлює вимоги пожежної безпеки, порядок дій у разі виникнення пожежі на складі та є обов'язковою для вивчення й виконання відповідальним за пожежну безпеку, всіма працівниками та відвідувачами (в частині вимог, що їх стосується), які перебувають у приміщеннях матеріального складу, а також технічними працівниками та обслугою складу.

2. Вимоги пожежної безпеки

Будь-які перепланування, зміни функціонального призначення приміщень здійснювати тільки за наявності проектної документації, яка пройшла попередню експертизу на відповідальність нормативним актам з питань пожежної безпеки з позитивним результатом в органах державного пожежного нагляду.

В усіх, незалежно від призначення, приміщеннях, які після закінчення роботи замикаються і не контролюються черговим персоналом, з усіх електроустановок та електроприладів, а також з мереж їх живлення повинна бути відключена напруга (за винятком чергового освітлення, протипожежних та охоронних установок, а також електроустановок, що за вимогами технології працюють цілодобово).

Шляхи евакуації, що не мають природного освітлення, у разі наявності людей повинні постійно освітлюватись електричним світлом.

Електрощити, групові електрощити повинні бути оснащені схемами підключення споживачів з пояснювальними написами і вказаним значенням номінального струму апарата захисту (плавкої вставки).

Встановлення на горючі основи (конструкції) електророзеток, вимикачів, перемикачів та інших подібних апаратів допускається тільки з підкладанням під них суцільного негорючого матеріалу, що виступає за габарити апарата не менш ніж на 0,01 м.

За пожежною небезпекою відповідно до НАПБ Б.03.002-2007 приміщення матеріального складу належать до категорії “_”, згідно з НПАОП 40.1-1.32-01 (ПББ) – до зони класу “_”.

Усі працівники матеріального складу під час прийняття на роботу та в процесі праці повинні проходити протипожежний інструктаж і перевірку знань з питань пожежної безпеки.

Склад слід завжди утримувати впорядкованим і в чистоті. Порожню тару та інший пакувальний матеріал належить негайно прибирати зі складу в спеціально відведене місце.

Зовні дверей має бути розміщена інформаційна карта, що характеризує вибухопожежну та пожежну небезпеку товарів, речовин і матеріалів, їх кількість та заходи, яких слід ужити під час гасіння пожежі.

На складі необхідно суворо дотримуватися правил спільного зберігання матеріальних цінностей. Легкозаймисті й горючі рідини (ЛЗР і ГР) слід зберігати окремо від інших матеріалів; сірчану й азотну кислоти - окремо від вуглеводів та інших речовин; балони з газами – окремо від інших матеріалів; цінні матеріали - окремо від пожежонебезпечних. Матеріали, що складаються, групують залежно від їхніх властивостей (займистість, здатність реагування з водою та один з одним тощо).

Засоби та пристрої для відкривання ємкостей мають унеможлилювати іскроутворення від удару.

На підлозі складських приміщень наносять граничні лінії складування матеріальних цінностей.

Освітлення складських приміщень допускається тільки електричне. Складувати горючі матеріали слід не ближче: 0,5 м – до електросвітильників; 0,6 м – до сповіщувачів автоматичної пожежної сигналізації; 0,2 м – до горючих будівельних конструкцій; 0,15 м – до приладів центрального водяного опалення.

Евакуаційні виходи та проходи мають утримуватися завжди вільними й нічим не захаращуватися. Центральний прохід має становити не менше 1,5 м (але не менше ширини вхідних дверей), поздовжні проходи між стелажми – не менше 1,0 м, прохід між торцями стелажів і стіною – не менше 0,8 м завширшки.

Пожежні сповіщувачі повинні функціонувати цілодобово і постійно утримуватися в чистоті. До них має бути забезпечений вільний доступ.

У приміщеннях складу забороняється:

- курити та застосовувати відкритий вогонь (газоелектрозварювальні роботи слід виконувати в установленому порядку з дозволу власника);
- перевантажувати товарно-матеріальними цінностями та зберігати продукцію навалом;
- захаращувати проходи й підходи до пожежного інвентарю та устаткування;
- обладнувати конторки та антресолі з горючих і важкогорючих матеріалів;

- використовувати нагрівальні та побутові електроприлади.

Завідувач складу зобов'язаний перед закриттям особисто перевірити всі приміщення й, лише пересвідчившись у їхньому пожежобезпечному стані, знеструмити електромережу та замкнути склад.

1. Обов'язки та дії працівників у разі пожежі.

У разі виникнення пожежі (ознак горіння) охоронці зобов'язані:

- негайно повідомити про це службу порятунку за номером телефону – **101 (112)**. При цьому необхідно назвати адресу об'єкта, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище;
- повідомити про пожежу керівника чи відповідну компетентну посадову особу;
- перевірити, чи людей оповіщено про пожежу;
- організувати рятування людей (евакуацію), вивести за межі небезпечної зони всіх осіб, не пов'язаних із ліквідацією пожежі;
- вимкнути (за необхідності) струмоприймачі та вентиляцію;
- вжити (за можливістю) заходів щодо гасіння пожежі з використанням вогнегасників та інших наявних первинних засобів пожежогасіння;
- забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі;
- організувати взаємодію з аварійними службами (електротехнічною, газовою, сантехнічною та транспортною).

Окрім цього, один охоронець повинен зустрічати пожежно-рятувальні підрозділи, що прибувають, і найкоротшим шляхом спрямовувати їх на місце пожежі. До прибуття керівників і посадових осіб охоронець не повинен залишати місце пожежі (за умови, що немає загрози його життю та здоров'ю) й (по можливості) консультувати керівника гасіння пожежі (штаб пожежогасіння) щодо розташування того чи іншого устаткування, кнопок умикання насосів-підвищувачів, запасних виходів, виходів на горище тощо.

Посадова особа об'єкта, що прибула на місце пожежі, зобов'язана:

- перевірити, чи викликані пожежно-рятувальні підрозділи (продублювати повідомлення);
- у разі загрози життю людей негайно організувати їх рятування (евакуацію), а також захист матеріальних цінностей;
- видалити за межі небезпечної зони всіх працівників, не пов'язаних з ліквідацією пожежі;
- припинити роботи в будівлі, крім робіт, пов'язаних із заходами щодо ліквідації пожежі;
- здійснити (за необхідності) відключення електроенергії (за винятком систем протипожежного захисту), зупинення систем вентиляції (за винятком пристроїв протидимного захисту);

- забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі;
- організувати зустріч пожежно-рятувальних підрозділів, забезпечити безперешкодний доступ їх до місця виникнення пожежі та надати їм допомогу під час локалізації та ліквідації пожежі.

**Заступник директора – головний
зберігач фондів
Державного архіву Чернівецької області**

С. Виклюк

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ держархіву

Чернівецької області

«02» квітня 2018р. №55

ІНСТРУКЦІЯ

про заходи пожежної безпеки під час проведення будівельно-монтажних робіт у приміщеннях та на території Державного архіву Чернівецької області

1. Галузь застосування

Ця інструкція поширюється на всі види будівельно-монтажних робіт і є обов'язковою для вивчення й виконання всіма посадовими особами та працівниками, залученими до таких робіт.

Відповідають за пожежну безпеку окремих ділянок будівництва, наявність і справне утримування засобів пожежогасіння, своєчасне виконання передбачених проектом протипожежних заходів керівники робіт на цих ділянках (призначаються наказом).

Відповідальними за пожежну безпеку побутових, допоміжних і підсобних приміщень є посадові особи, яким підпорядковані вказані приміщення.

2. Вимоги пожежної безпеки

Розміщення виробничих, складських та допоміжних будівель і споруд на території будівництва має відповідати затвердженому в установленому порядку будгеплану, опрацьованому в складі проекту організації будівництва.

Будівлі, що зводяться, тимчасові споруди, підсобні приміщення, а також будівельні майданчики забезпечуються первинними засобами пожежогасіння.

На кожній тимчасовій (мобільній) будівлі та споруді розміщаються таблички із зазначенням її призначення, інвентарного номера, прізвище відповідального за її експлуатацію та пожежну безпеку.

У разі збереження існуючих споруд належить опрацювати відповідні протипожежні заходи щодо забезпечення їхньої пожежної безпеки.

До всіх будівель, що зводяться, допоміжних споруд, у тому числі тимчасових, місць відкритого зберігання будівельних матеріалів, конструкцій та устаткування слід забезпечити вільний під'їзд.

У разі зберігання на відкритих майданчиках горючих будівельних матеріалів, виробів, конструкцій із горючих матеріалів, а також устаткування в горючій упаковці вони розміщаються в штабелях чи групами площею не більше 100 м кв. Розриви між штабелями (групами) та відстань від них до будівель і споруд, що зводяться, підсобних будівель і споруд належить приймати не менше 24 м.

Круглий ліс слід укладати в штабелі не більше 1,5 м заввишки з установленням між рядами упорів, які перешкоджають розкачування колод, а пиломатеріали – в штабелі заввишки не більше половини ширини штабеля в разі рядового укладання та не більше ширини штабеля в разі укладання в клітки.

Горючі будівельні відходи щодня прибираються з місць виконання робіт та з будівельного майданчика у спеціально відведені місця.

Меблі та устаткування (за винятком устаткування, що підлягає монтажу згідно із затвердженим графіком робіт) дозволяється завозити до будівлі, що зводиться, від моменту закінчення опоряджувальних робіт із негайним установленням на місце.

Використовувати у сходових клітках дерев'яні драбини дозволяється лише в будівлях не вище двох поверхів.

Допускається на час будівництва накривати негорючі сходи горючими матеріалами (для захисту від пошкоджень).

Коли будівля зводиться в три поверхи та більше, слід застосовувати металеві риштування.

Будівельні риштування споруд на кожні 40 м їхнього периметра обладнують одними сходами чи однією драбиною, але не менш ніж двома сходами (драбинами) на всю будівлю. Настил та підмости риштувань слід періодично та після закінчення робіт очищати від будівельного сміття, а за необхідності – посипати піском.

Опалубку з горючих і важкогорючих матеріалів дозволяється влаштовувати одночасно не більш ніж на три поверхи. Після досягнення необхідної міцності бетону дерев'яна опалубка й риштування мають бути видалені з будівлі.

Роботи з вогнезахисту металоконструкцій для підвищення меж їх вогнестійкості мають виконуватись одночасно зі зведенням будівлі.

За наявності в будівлях горючих матеріалів слід вживати заходів щодо відвернення поширення пожежі через отвори у стінах та перекриттях (герметизація стиків внутрішніх і зовнішніх стін та міжповерхових перекриттів, ущільнення в місцях проходження інженерних комунікацій із забезпеченням нормативних меж вогнестійкості).

У споруджуваних будинках підпідлоговий простір у перекритті очищається від горючого сміття (стружки, трісок, тирси тощо) до настилання помосту.

Монтаж конструкцій з утеплювачем із матеріалів груп горючості Г3 та Г4 або із застосуванням утеплювачів з цих матеріалів має виконуватися за нарядом-допуском, який видається виконавцю робіт відповідальним за пожежну безпеку будівництва. У наряді-допуску зазначаються місце, технологічна послідовність, способи виробництва, конкретні протипожежні заходи, відповідальні за термін дії наряду. На місцях виконання робіт розміщують плакати

«Вогненебезпечно: горючий утеплювач».

Кількість утеплювачів і покрівельних рулонних матеріалів у місцях

виконання робіт не повинна перевищувати змінної потреби.

До початку монтажу плит покриття з полімерними утеплювачами, укладання полімерних утеплювачів на покриття, виконання робіт з улаштування покрівель слід виконати всі передбачені проектом виходи на покриття будівель (зі сходових кліток, зовнішніми сходами) та обгородження. Для повідомлення про пожежу біля виходів на покриття мають бути встановлені телефони або інші засоби зв'язку.

Усі роботи, пов'язані із застосуванням відкритого вогню, проводяться до початку застосування горючих і важкогорючих матеріалів.

Використання агрегатів для наплавлення рулонних матеріалів із потовщеним шаром дозволяється лише у разі влаштування покрівель на залізобетонних плитах та покриттів із застосуванням негорючого утеплювача.

Заправляти паливом агрегати на покрівлі слід у спеціальному місці, забезпеченому вогнегасниками та ящиком із піском.

На ділянках електропрогрівання бетону розміщуються попереджувальні плакати та написи

«Небезпечно. Під напругою».

Для опалення мобільних (інвентарних) будівель належить використовувати парові й водяні калорифери, а також ТЕНи (електронагрівачі) заводського виготовлення з урахуванням НАПБ А.01.001-2014 *Правила пожежної безпеки в Україні*.

Сушіння одягу та взуття має проводитись у спеціально пристосованих приміщеннях, будівлях чи спорудах із центральним водяним опаленням або із застосуванням водяних калориферів.

У будівлях із металевих конструкцій з полімерними утеплювачами на час виконання будівельних робіт дозволяється використовувати лише системи повітряного чи водяного опалення із розташуванням топкових приміщень за межами будівель (на відстані не менше 18 м) або із протипожежною стіною 2-го типу.

Відстань від трубопроводів із теплоносієм до огорожу вальних конструкцій приймається не менше 0,1 м.

У разі використання для опалення та сушіння тимчасових опалювальних пристроїв і тепловироблювальних установок заходи пожежної безпеки мають бути викладені в проекті виконання робіт.

У тимчасових побутових та адміністративних приміщеннях (спорудах), де неможливе влаштування центрального опалення, дозволяється мати пічне опалення, яке відповідає вимогам будівельних норм і НАПБ А.01.001-2014 *Правила пожежної безпеки в Україні*.

Пересувні й стаціонарні установки з пальниками інфрачервоного випромінювання мають бути обладнані автоблокуванням, яке припиняє подачу газу в разі згасання пальника.

Пересувні установки з пальниками інфрачервоного випромінювання, встановлювані на підлозі, повинні мати спеціальну стійку підставку. Балон із газом має розміщатися на відстані не менше 1,5 м від установки та інших

опалювальних приладів, а від електролічильника, вимикачів та інших електроприладів – на відстані не менше 1,0 м.

Черговий працівник, що займається експлуатацією пересувних установок, зобов'язаний стежити, щоб вони перебували у справному стані, та реєструвати в журналі встановлення установок на поверхах.

Повітрянагрівальні установки, що працюють на рідкому й газоподібному паливі, повинні розміщатися на відстані не ближче 5,0 м від будівлі, яка зводиться.

Резервуар для палива повинен мати ємність не більше 200 л і розміщатися на відстані не менше 10 м від повітрянагрівника та не менше 15 м від будівлі, що зводиться. Паливо до повітрянагрівника слід подавати металевим трубопроводом.

З'єднання та арматури на паливопроводі монтуються герметично, щоб унеможливити підтікання палива. На паливопроводі до агрегату, біля витратного бака, слід установлювати запірний вентиль для припинення подачі палива до установки в разі пожежі чи аварії.

Під час монтажу та експлуатації установок, які працюють на газовому паливі, потрібно дотримувати таких правил:

- у тепловироблювальних установках мають бути стандартні пальники, що мають заводський паспорт;
- пальники мають працювати стало без відриву полум'я та проскакування його всередину пальника, в межах необхідного регулювання теплового навантаження агрегату;
- вентиляція приміщення з тепловироблювальними установками має забезпечувати триразовий повітрообмін.

До монтажу та експлуатації допускаються електрокалорифери тільки заводського виготовлення, зі справними сигналізацією й блокуванням, яке унеможливує подачу електроенергії до нагрівальних елементів, коли вентилятор не працює, автоматикою контролю за температурою повітря на виході та її регулюванням, електричним і тепловим захистом, передбаченим у калорифері.

Монтаж, підготовка до роботи та пуск електрокалорифера мають здійснюватись у порядку викладеному в паспорті заводу-виробника.

Освітлювальні прожектори на території будівельного майданчика зазвичай установлюють на окремих опорах.

До початку основних будівельних робіт належить забезпечити протипожежне водопостачання будови від пожежних гідрантів на водогінній мережі або з резервуарів (водойм).

Усі працівники (виконавці робіт) зобов'язані вміти користуватися вогнегасниками та іншими наявними первинними засобами пожежогасіння.

Не дозволяється:

- розміщати на території будівництва споруди з відхиленням від обов'язкових вимог чинних норм, правил і затвердженого будгенплану;
- розміщати в будівлях, що зводяться, тимчасові склади, майстерні та адміністративно-побутові приміщення з незахищеними несучими металевими

конструкціями й панелями з горючими полімерними утеплювачами;

– розводити на території будівництва багаття, курити в місцях зберігання й застосування горючих матеріалів, а також у тимчасових адміністративно-побутових приміщеннях і спорудах;

– закривати (утеплювати) конструкції риштовань горючими матеріалами (фанерою, пластиком, плитами ДВП, брезентом тощо);

– виконувати всередині будівель і споруд роботи із застосуванням горючих речовин і будівельних матеріалів груп горючості Г3 та Г4 одночасно з будівельно-монтажними роботами, пов'язаними із застосуванням відкритого вогню (зварювання, підігрівання труб тощо);

– заливати бітумною мастикою ребра профільованого настилу під час наклеювання пароізоляційного шару та потовщувати шари мастики з відхиленням від проекту;

– улаштувати сушарні в тамбурах та інших приміщеннях, розташованих біля виходів із будівель;

– застосовувати відкритий вогонь, а також використовувати вогневі та електричні калорифери й газові пальники інфрачервоного випромінювання в тепляках;

– використовувати для просушування та обігрівання приміщень саморобні нагрівальні прилади, жаровні, мангали, електроприлади з відкритими нагрівальними елементами;

– зберігати горючі та важкогорючі речовини й матеріали, а також проводити інші види робіт у місцях, де працюють установки з газовими пальниками інфрачервоного випромінювання;

– застосовувати горючі матеріали для м'якої вставки між корпусом електрокалорифера та вентилятором;

– установлювати прожектори на покрівлях із горючих матеріалів та на будівлях із полімерними утеплювачами в огорожувальних конструкціях;

– зберігати паливо для заправлення агрегатів, а також порожню тару із-під палива на покрівлі.

Під час експлуатації пальників інфрачервоного випромінювання забороняється:

– використовувати їх у приміщеннях без природного провітрювання або штучної вентиляції з відповідною кратністю повітрообміну, а також на підвальних та цокольних поверхах;

– використовувати пальники з пошкодженою керамікою, а також із видимими язиками полум'я;

– використовуватися установкою, якщо в приміщенні з'явився запах газу;

– спрямовувати теплові промені пальника безпосередньо в бік горючих матеріалів, балонів з газом, газопроводів, електропроводок тощо;

– послуговуватися газовими установками одночасно з установками на твердому паливі;

– зберігати в приміщеннях, де проводиться осушування, а також поблизу працюючої установки запасні балони;

– застосовувати відкритий вогонь поблизу балонів із газом. Під час роботи на відкритих майданчиках (для обігрівання робочих місць, осушування зволжених ділянок тощо) слід використовувати лише вітростійкі пальники (наприклад, ГИИ-1).

Під час експлуатації тепловироблювальних установок забороняється:

– працювати на установках із порушеною герметичністю паливопроводів, нещільними з'єднаннями корпусу форсунки з тепловироблювальною установкою, несправними димоходами, які спричиняють проникнення продуктів згорання в приміщення, несправними електродвигунами пусковою апаратурою, а також за відсутності теплового захисту електродвигуна та за інших несправностей;

– працювати з невідрегульованою форсункою (з невідрегульованим горінням палива);

– використовувати для з'єднання паливопроводів гумові або поліхлорвінілові шланги та муфти;

– улаштувати огорожі з матеріалів груп горючості Г3 та Г4 біля установки й витратних баків;

– відігрівати паливо проводи відкритим полум'ям;

– здійснювати пуск тепловироблювальної установки після короткотривалої

зупинки без продування її повітрям;

– запалювати робочу суміш через оглядове вікно;

– регулювати зазор між електродами свічок на тепловироблювальній установці, що працює;

– приводити тепловироблювальну установку в дію за відсутності захисних ґрат на повітрозабірних колекторах.

Під час експлуатації електрокалорифера забороняється:

– вимикати сигналізацію або блокування;

– перевищувати температуру повітря на виході з електрокалорифера, встановлену заводом-виробником;

– вмикати електрокалорифер, коли не працює вентилятор (блокування слід перевіряти перед кожним пуском);

– сушити одяг або інші горючі матеріали на електрокалорифері чи біля нього;

– зберігати в приміщенні, де встановлений електрокалорифер, горючі речовини та матеріали.

1. Обов'язки та дії працівників у разі виникнення пожежі.

У разі виникнення пожежі (ознак горіння) охоронці зобов'язані:

– негайно повідомити про це службу порятунку за номером телефону – **101 (112)**. При цьому необхідно назвати адресу об'єкта, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище;

– повідомити про пожежу керівника чи відповідну компетентну посадову особу;

– перевірити, чи людей оповіщено про пожежу;

– організувати рятування людей (евакуацію), вивести за межі небезпечної зони всіх осіб, не пов'язаних із ліквідацією пожежі;

– вимкнути (за необхідності) струмоприймачі та вентиляцію;

– вжити (за можливістю) заходів щодо гасіння пожежі з використанням вогнегасників та інших наявних первинних засобів пожежогасіння;

– забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі;

– організувати взаємодію з аварійними службами (електротехнічною, газовою, сантехнічною та транспортною).

Окрім цього, один охоронець повинен зустрічати пожежно-рятувальні підрозділи, що прибувають, і найкоротшим шляхом спрямовувати їх на місце пожежі. До прибуття керівників і посадових осіб охоронець не повинен залишати місце пожежі (за умови, що немає загрози його життю та здоров'ю) й (по можливості) консультувати керівника гасіння пожежі (штаб пожежогасіння) щодо розташування того чи іншого устаткування, кнопок умикання насосів-підвищувачів, запасних виходів, виходів на горище тощо.

Посадова особа об'єкта, що прибула на місце пожежі, зобов'язана:

– перевірити, чи викликані пожежно-рятувальні підрозділи (продублювати повідомлення);

– у разі загрози життю людей негайно організувати їх рятування (евакуацію), а також захист матеріальних цінностей;

– видалити за межі небезпечної зони всіх працівників, не пов'язаних з ліквідацією пожежі;

– припинити роботи в будівлі, крім робіт, пов'язаних із заходами щодо ліквідації пожежі;

– здійснити (за необхідності) відключення електроенергії (за винятком систем протипожежного захисту), зупинення систем вентиляції (за винятком пристроїв протидимного захисту);

– забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі;

– організувати зустріч пожежно-рятувальних підрозділів, забезпечити безперешкодний доступ їх до місця виникнення пожежі та надати їм допомогу під час локалізації та ліквідації пожежі.

**Заступник директора – головний
зберігач фондів
Державного архіву Чернівецької області**

С. Виклюк

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ держархіву

Чернівецької області

«02» квітня 2018р. №55

ІНСТРУКЦІЯ

про заходи пожежної безпеки під час проведення тимчасових газозварювальних (газорізальних) робіт в приміщеннях та на території Державного архіву Чернівецької області

1. Галузь застосування

Ця інструкція поширюється на всі види тимчасових газозварювальних (газорізальних) робіт і є обов'язковою для вивчення й виконання всіма посадовими особами та працівниками, залученими до таких робіт.

2. Вимоги пожежної безпеки

Проведення газозварювальних робіт на тимчасових місцях дозволяється лише після вжиття заходів, які унеможливають пожежу: очищення робочого місця від горючих матеріалів, захисту горючих конструкцій, забезпечення первинними засобами пожежогасіння (вогнегасниками, ящиком із піском та лопатою, відром із водою), які вказуються в наряді-допуску.

Керівник підприємства чи структурного підрозділу, де на тимчасових місцях, (крім будівельних майданчиків і приватних домоволодінь), проводяться газозварювальних роботи, зобов'язаний оформити наряд-допуск на їх проведення.

За наявності на підприємстві відомчої пожежної охорони (ДПД) наряди-допуски мають бути погоджені з нею напередодні виконання робіт з установленням із боку пожежної охорони (ДПД) відповідного контролю.

Після закінчення газозварювальних робіт виконавець зобов'язаний ретельно оглянути місце їх проведення, за наявності горючих конструкцій полити їх водою, усунути інші ймовірні причини виникнення пожежі.

Посадова особа, відповідальна за пожежну безпеку приміщення (ділянки, установки, території тощо), де проводились газозварювальні роботи, зобов'язана забезпечити перевірку місця їх проведення впродовж двох годин після завершення робіт. Про приведення місця газозварювальних робіт до пожежобезпечного стану виконавець і відповідальна за пожежну безпеку посадова особа роблять у наряді-допуску відповідні позначки.

Технологічне устаткування, на якому передбачається проведення газозварювальних робіт, слід привести до пожежобезпечного стану до початку цих робіт (видалити пожежовибухонебезпечні речовини та

відкладення, відключити діючі комунікації, виконати безпечними методами очищення, прошпарення й промивання, забезпечити вентиляцію та контроль за повітряним середовищем тощо).

Місце проведення газозварювальних робіт необхідно очистити від горючих речовин і матеріалів у радіусі, вказаному в таблиці:

Висота точки зварювання над рівнем підлоги чи прилеглої території, м	0-2	2	3	4	6	8	10	Понад 10
Мінімальний радіус зони, м	5	8	9	10	11	12	13	14

Розміщенні в межах указаних радіусів будівельні конструкції, настили підлог, оздоблення з матеріалів груп горючості Г2, Г3, Г4, а також горючі частини устаткування та ізоляції мають бути захищенні від потрапляння на них іскор металевими екранами, покривалами з негорючого теплоізоляційного матеріалу чи в інші способи й (за необхідністю) політі водою.

Щоб унеможливити потрапляння розпечених частинок металу в суміжні приміщення, на сусідні поверхи та розташоване поряд устаткування, всі оглядові, технологічні й вентиляційні люки, монтажні та інші отвори в перекриттях, стінах і перегородках приміщень, де проводиться вогневі роботи, закривають негорючими матеріалами.

Приміщення в яких імовірно скупчення парів легкозаймистих і горючих рідин та горючих газів, перед проведенням вогневих робіт мають бути ретельно провентильовані.

Двері, що з'єднують приміщення, де проводяться газозварювальних роботи, з суміжними приміщеннями, мають бути зачинені.

Під час проведення вогневих робіт у вибухопожежонебезпечних місцях установлюється суворий контроль за станом повітряного середовища шляхом проведення експрес-аналізів із використанням газоаналізаторів.

Під час перерв у роботі, а також наприкінці робочої зміни газозварювальних апаратура має відключатися, а шланги – від'єднуватися й звільнятися від горючих газів.

Після закінчення робіт усю апаратуру й устаткування прибирають у спеціально відведенні приміщення (місця).

Пересувні (переносні) ацетиленові генератори слід установлювати на відкритих майданчиках. Дозволяється їхня тимчасова робота в добре провітрюваних приміщеннях.

Ацетиленові генератори необхідно обгороджувати й розміщати на відстані не ближче 10 м від місць проведення зварювальних робіт, а також від відкритого вогню, нагрітих предметів, місць забору повітря компресорами, вентиляторами та на відстані не менше 5,0 м від балонів із киснем чи горючими газами.

У місцях установлення ацетиленових генераторів слід розміщати

таблички (плакати) з написом: «Стороннім вхід заборонений: вогнебезпечно», «Не проходити з вогнем».

Після закінчення робіт весь карбід кальцію в ацетиленовому генераторі необхідно використати. Вапняковий мул (осад), який видаляється з генераторів, слід вивантажувати у спеціально пристосовану тару та зливати в мулову яму (яму для осаду) або спеціальний бункер.

Відкриті мулові ями (ями для осаду) мають бути обгороджені бильцями, а закриті – мати негорючі перекриття. Усі мулові ями (ями для осаду) слід обладнати витяжною вентиляцією та люками для видалення мулу (осаду).

Куріння та застосування джерела відкритого вогню в радіусі менше 10 м від місць зберігання мулу (осаду) забороняється, про що мають повідомляти відповідні таблички чи знаки заборони.

Закріплення газопідвідних шлангів на приєднувальних ніпелях апаратури, пальників, різаків і редукторів повинно бути надійним. Для цього слід використовувати спеціальні хомутики.

Дозволяється замість хомутиків закріплювати шланги не менше як у двох місцях уздовж ніпеля м'яким відпаленим (в'язальним) дротом.

Шланги мають надіватися на ніпелі водяних затворів щільно, але не закріплюватися.

Розкриття барабанів із карбідом кальцію слід захищати непроникними для води кришками з відігнутими краями, які щільно охоплюють барабан. Висота борту кришки не може бути меншою за 50 мм.

У місцях зберігання й розкриття барабанів із карбідом кальцію забороняється куріння, застосування відкритого вогню та використання інструмента, який під час роботи утворює іскри.

Балони з газом під час їх зберігання, транспортування й експлуатації слід захищати від дії сонячного проміння та інших джерел тепла.

Балони, що встановлюються у приміщеннях, розміщують на відстані, не менше: від приладів опалення та печей – 1,0 м; від джерела тепла з відкритим вогнем – 5,0 м.

Відстань від пальників (по горизонталі) до окремих балонів із киснем та горючими газами має становити не менше 5,0 м.

Балони з газами доставляються до місця зварювальних робіт на спеціальних візках, ношах або санчатах.

Під час роботи з порожніми балонами з-під кисню й горючих газів та їх транспортування слід дотримувати таких самих заходів безпеки, що й під час використання наповнених балонів.

Усі працівники (виконавці робіт) зобов'язані вміти користуватися вогнегасниками та іншими наявними первинними засобами пожежогасіння.

Забороняється:

- розпочинати роботи за несправної апаратури;
- допускати до газозварювальних робіт осіб, які не мають кваліфікованих посвідчень і не пройшли в установленому порядку спеціального навчання за програмою пожежно-технічного мінімуму та щорічної перевірки знань із одержанням спеціального посвідчення;
- проводити газозварювання та газорізання свіжопофарбованих конструкцій і виробів до остаточного висихання фарби;
- виконуючи газозварювальні роботи, користуватися одягом і рукавицями зі слідами масел (мастила), жирів, бензину, гасу та інших легкозаймистих і горючих рідин;
- зберігати в одному приміщенні кисневі балони та балони із горючими газами, карбід кальцію, фарби, мастила та жири;
- виконувати газозварювальні роботи на апаратах і комунікаціях, заповнених горючими й токсичними матеріалами, а також на тих, що перебувають під тиском негорючих рідин, газів, парів та повітря або під електричною напругою;
- проводити газозварювальні роботи на елементах будівель, виготовлених із легких металевих конструкцій з горючими та важкогорючими утеплювачами;
- відігрівати замерзлі ацетиленові генератори, трубопроводи, вентиля, редуктори та інші деталі газозварювальних установок відкритим вогнем або розпеченими предметами;
- допускати стикання кисневих балонів, редукторів та іншого зварювального обладнання з маслами (мастилами), промасленим одягом і ганчір'ям;
- переносити балони на плечах та в руках;
- зберігати й транспортувати балони з газами без нагвинчених на їхні горловини запобіжних ковпаків;
- працювати від одного водяного затвора двом та більше зварникам;
- завантажувати карбід кальцію завищеної грануляції, заштовхувати його в лійку апарата за допомогою залізних патиків і дроту, а також працювати на карбідному пилові;
- завантажувати карбід кальцію в мокрі завантажувальні кошики карбідом більш як на половину їхнього об'єму під час роботи генераторів “вода на карбід”;
- продувати шланги для горючих газів киснем (кисневі шланги – горючими газами) та робити взаємну заміну шлангів під час роботи;
- користуватися шлангами, довжина яких перевищує 30 м, а під час виконання монтажних робіт
 - 40 м (використання шлангів завдовжки понад 40 м дозволяється у виняткових випадках, з письмового дозволу посадової особи, яка видала наряд-допуск на виконання робіт);
- перекручувати, заломлювати чи затискати газопідвідні шланги;

- переносити генератор за наявності в газозбірнику ацетилену;
- форсувати роботу ацетиленових генераторів шляхом навмисного підвищення тиску газу в них або одноразового збільшення завантаження карбіду кальцію;
- використовувати мідний інструмент для розкриття барабанів із карбідом кальцію, а мідь – як припій для паяння ацетиленової апаратури та в тих місцях, де ймовірно стикання її з ацетиленом.

1. Обов'язки та дії працівників у разі виникнення пожежі.

У разі виникнення пожежі (ознак горіння) охоронці зобов'язані:

- негайно повідомити про це службу порятунку за номером телефону – **101 (112)**. При цьому необхідно назвати адресу об'єкта, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище;
- повідомити про пожежу керівника чи відповідну компетентну посадову особу;
- перевірити, чи людей оповіщено про пожежу;
- організувати рятування людей (евакуацію), вивести за межі небезпечної зони всіх осіб, не пов'язаних із ліквідацією пожежі;
- вимкнути (за необхідності) струмоприймачі та вентиляцію;
- вжити (за можливістю) заходів щодо гасіння пожежі з використанням вогнегасників та інших наявних первинних засобів пожежогасіння;
- забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі;
- організувати взаємодію з аварійними службами (електротехнічною, газовою, сантехнічною та транспортною).

Окрім цього, один охоронець повинен зустрічати пожежно-рятувальні підрозділи, що прибувають, і найкоротшим шляхом спрямовувати їх на місце пожежі. До прибуття керівників і посадових осіб охоронець не повинен залишати місце пожежі (за умови, що немає загрози його життю та здоров'ю) й (по можливості) консультувати керівника гасіння пожежі (штаб пожежогасіння) щодо розташування того чи іншого устаткування, кнопок умикання насосів-підвищувачів, запасних виходів, виходів на горище тощо.

Посадова особа об'єкта, що прибула на місце пожежі, зобов'язана:

- перевірити, чи викликані пожежно-рятувальні підрозділи (продублювати повідомлення);
- у разі загрози життю людей негайно організувати їх рятування (евакуацію), а також захист матеріальних цінностей;
- видалити за межі небезпечної зони всіх працівників, не пов'язаних з ліквідацією пожежі;
- припинити роботи в будівлі, крім робіт, пов'язаних із заходами щодо ліквідації пожежі;
- здійснити (за необхідності) відключення електроенергії (за винятком систем протипожежного захисту), зупинення систем вентиляції (за винятком пристроїв протидимного захисту);

- забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі;
- організувати зустріч пожежно-рятувальних підрозділів, забезпечити безперешкодний доступ їх до місця виникнення пожежі та надати їм допомогу під час локалізації та ліквідації пожежі.

**Заступник директора – головний
зберігач фондів
Державного архіву Чернівецької області**

С. Виклюк

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ держархіву

Чернівецької області

«02» квітня 2018р. № 55

ІНСТРУКЦІЯ

про заходи пожежної безпеки під час проведення тимчасових електрозварювальних робіт в приміщеннях та на території Державного архіву Чернівецької області

1. Галузь застосування

Ця інструкція поширюється на всі види тимчасових електрозварювальних робіт і є обов'язковою для вивчення й виконання всіма посадовими особами та працівниками, залученими до таких робіт.

2. Вимоги пожежної безпеки

Проведення електрозварювальних робіт на тимчасових місцях дозволяється лише після вжиття заходів, які унеможливають виникнення пожежі: очищення робочого місця від горючих матеріалів, захисту горючих конструкцій, забезпечення первинними засобами пожежогасіння (вогнегасниками, ящиком із піском та лопатою, відром із водою), які вказуються в наряді-допуску.

Керівник підприємства чи структурного підрозділу, де на тимчасових місцях, крім будівельних майданчиків і приватних домоволодінь, проводяться електрозварювальні роботи, зобов'язаний оформити наряд-допуск на їх проведення.

За наявності на підприємстві відомчої пожежної охорони (ДПД) наряди-допуски мають бути погоджені з нею напередодні виконання робіт з установленим із боку пожежної охорони (ДПД) відповідного контролю.

Після закінчення електрозварювальних робіт виконавець зобов'язаний ретельно оглянути місце їх проведення, за наявності горючих конструкцій полити їх водою, усунути інші ймовірні причини виникнення пожежі.

Посадова особа, відповідальна за пожежну безпеку приміщення (ділянки, установки, території тощо), де проводились електрозварювальні роботи, зобов'язана забезпечити перевірку місця їх проведення впродовж двох годин після завершення робіт. Про проведення місця електрозварювальних робіт до пожежобезпечного стану виконавець і посадова особа, відповідальна за пожежну безпеку, роблять у наряді-допуску відповідні позначки.

Технологічне устаткування, на якому передбачається проведення електрозварювальних робіт, слід привести до пожежобезпечного стану до початку цих робіт (видалити пожежовибухонебезпечні речовини та відкладення, відключити діючі комунікації, виконати безпечними методами

очищення, прошпарення й промивання, забезпечити вентиляцію та контроль за повітряним середовищем тощо).

Місце проведення електрозварювальних робіт необхідно очистити від горючих речовин і матеріалів у радіусі, вказаному в таблиці, наведеній нижче:

Висота точки зварювання над рівнем підлоги чи прилеглої території, м	-2						0	Понад 10
Мінімальний радіус зони, м			0	1	2	3		14

Розміщенні в межах вказаних радіусів будівельні конструкції, настили підлог, оздоблення з матеріалів груп горючості Г2, Г3, Г4, а також частини устаткування та ізоляції мають бути захищенні від потрапляння на них іскор металевими екранами, покривалами з негорючого теплоізоляційного матеріалу чи в інші способи й (за необхідністю) политі водою.

Щоб унеможливити потрапляння розпечених часток металу в суміжні приміщення, на сусідні поверхи та розташоване поряд устаткування, всі огляді, технологічні й вентиляційні люки, монтажні та інші отвори в перекриттях, стінах та перегородках приміщень, де проводяться вогневі роботи, закривають негорючими матеріалами.

Приміщення в яких імовірно скупчення парів легкозаймистих і горючих рідин та горючих газів, перед проведенням електрозварювальних робіт мають бути ретельно провентильовані.

Двері, що з'єднують приміщення, де проводяться електрозварювальні роботи, з суміжними приміщеннями, повинні бути зачинені.

Під час проведення електрозварювальних робіт у вибухопожежонебезпечних місцях установлюється суворий контроль за станом повітряного середовища шляхом проведення експрес-аналізів із використанням газоаналізаторів.

Під час перерв у роботі, а також наприкінці робочої зміни електрозварювальна апаратура має відключатися, в тому числі від електромережі.

Після закінчення робіт усю апаратуру й устаткування прибирають у спеціально відведенні приміщення (місця).

Установку для ручного зварювання слід забезпечити вимикачем або контактором (для підключення джерела зварювального струму до розподільної цехової мережі), покажчиком величини зварювального струму та запобіжником в первинному ланцюгу.

З'єднування зварювальних проводів слід виконувати за допомогою обтискання, зварювання, паяння або спеціальних затискачів.

Підключення електропроводів до електродотримача, зварювального виробу та зварювального апарату здійснюється за допомогою мідних кабельних наконечників, скріплених болтами з шайбами.

Забороняється використовувати голі або з пошкодженою ізоляцією

проводи, а також нестандартні електрозапобіжники.

Проводи, підключені до зварювальних апаратів, розподільних щитів та іншого устаткування, а також до місць зварювальних робіт, мають бути надійно ізольовані та в необхідних місцях захищені від дії високої температури, механічних пошкоджень і хімічних впливів.

У разі проведення електрозварювальних робіт, пов'язаних із частим переміщенням зварювальних установок, мають використовуватися механічно міцні шлангові кабелі.

Кабелі (електропроводи) електрозварювальних машин розміщують на відстані: від трубопроводів кисню – не менше 0,5 м, від трубопроводу ацетилену та інших горючих газів – не менше 1,0 м.

Зворотним провідником, який з'єднує зварювальний виріб із джерелом зварювального струму, можуть служити сталеві або алюмінієві шини будь-якого профілю, зварювальні плити, стелажі й сама зварювальна конструкція за умови, якщо їхній переріз забезпечує протікання струму, безпечно за умовами нагрівання.

Окремі елементи, що використовуються як зворотній провідник, належить з'єднувати між собою за допомогою болтів, струбцин або затискачів.

Використовування як зворотного провідника внутрішніх залізничних шляхів, мереж заземлення чи занулення, а також металевих конструкцій будівель, комунікацій і технологічного устаткування збороняється.

У разі проведення електрозварювальних робіт у вибухопожежонебезпечних та пожежонебезпечних приміщеннях зворотним проводом від зварювального виробу до джерела зварювального струму може бути лише ізольований провід, причому за якістю ізоляції він не повинен поступатися прямому провідникові, приєднаному до електродотримача.

Конструкція електродотримача для ручного зварювання має забезпечувати надійне затискання та швидку заміну електродів, а також унеможливити коротке замикання його корпусу на зварювальну деталь під час тимчасових перерв у роботі або в разі його випадкового падіння на металеві предмети. Держак електродотримача слід виготовляти з негорючого діалектичного та теплоізолюючого матеріалу.

Електроди, які використовуються під час зварювання, мають бути заводського виконання й відповідати номінальній величині зварювального струму.

У разі заміни електродів їхні залишки (недогарки) слід класти у спеціальний металевий ящик, установлений біля місця зварювальних робіт.

Перед зварюванням електроди необхідно просушити за температури, вказаної в паспорті на конкретний тип електродного покриття. Покриття електродів має бути однорідним, щільним, без здуття, напливів і тріщин.

Електрозварювальна установка на весь час роботи заземлюється. Крім заземлення основного електрозварювального обладнання, у зварювальних установках належить безпосередньо заземлювати той затискач вторинної обмотки зварювального трансформатора, до якого приєднується провідник,

що йде до виробу (зворотній провідник).

Над переносними й пересувними електрозварювальними установками, які використовуються просто неба, споруджують навіси з негорючих матеріалів для захисту від атмосферних опадів.

Технічне обслуговування та планово-попереджувальний ремонт зварювального устаткування проводиться відповідно до графіка.

Щодня після закінчення роботи слід очищати агрегати та пускову апаратуру.

Температура нагрівання окремих частин зварювального агрегату (трансформаторів, підшипників, щіток, контактів вторинного кола та ін.) не повинна перевищувати 75 градусів.

Усі працівники (виконавці робіт) зобов'язані вміти користуватися вогнегасниками та іншими наявними первинними засобами пожежогасіння.

Забороняється:

- розпочинати роботи за несправної апаратури;
- допускати до зварювальних робіт осіб, які не мають кваліфікованих посвідчень і не пройшли в установленому порядку спеціального навчання за програмою пожежно-технічного мінімуму та щорічної перевірки знань із одержанням спеціального посвідчення;
- проводити електрозварювання свіжопофарбованих конструкцій ті виробів до остаточного висихання фарби;
- проводячи електрозварювальні роботи, користуватися одягом та рукавицями зі слідами масел (мастила), жирів, бензину, гасу та інших легкозаймистих і горючих рідин;
- проводити електрозварювальні роботи на апаратах і комунікаціях, заповнених горючими й токсичними матеріалами, а також на тих, що перебувають під тиском негорючих рідин, газів, парів та повітря або під електричною напругою;
- проводити електрозварювальні роботи на елементах будівель, виготовлених із легких металевих конструкцій з горючими та важкогорючими утеплювачами.

1. Обов'язки та дії працівників у разі виникнення пожежі.

У разі виникнення пожежі (ознак горіння) охоронці зобов'язані:

- негайно повідомити про це службу порятунку за номером телефону – **101 (112)**. При цьому необхідно назвати адресу об'єкта, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище;
- повідомити про пожежу керівника чи відповідну компетентну посадову особу;
- перевірити, чи людей оповіщено про пожежу;
- організувати рятування людей (евакуацію), вивести за межі небезпечної зони всіх осіб, не пов'язаних із ліквідацією пожежі;

- вимкнути (за необхідності) струмоприймачі та вентиляцію;
- вжити (за можливістю) заходів щодо гасіння пожежі з використанням вогнегасників та інших наявних первинних засобів пожежогасіння;
- забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі;
- організувати взаємодію з аварійними службами (електротехнічною, тепловою, сантехнічною та транспортною).

Окрім цього, один охоронець повинен зустрічати пожежно-рятувальні підрозділи, що прибувають, і найкоротшим шляхом спрямовувати їх на місце пожежі. До прибуття керівників і посадових осіб охоронець не повинен залишати місце пожежі (за умови, що немає загрози його життю та здоров'ю) та (по можливості) консультувати керівника гасіння пожежі (штаб пожежогасіння) щодо розташування того чи іншого устаткування, кнопок викликання насосів-підвищувачів, запасних виходів, виходів на горище тощо.

Посадова особа об'єкта, що прибула на місце пожежі, зобов'язана:

- перевірити, чи викликані пожежно-рятувальні підрозділи (продублювати повідомлення);
- у разі загрози життю людей негайно організувати їх рятування (евакуацію), а також захист матеріальних цінностей;
- видалити за межі небезпечної зони всіх працівників, не пов'язаних з ліквідацією пожежі;
- припинити роботи в будівлі, крім робіт, пов'язаних із заходами щодо ліквідації пожежі;
- здійснити (за необхідності) відключення електроенергії (за винятком систем протипожежного захисту), зупинення систем вентиляції (за винятком пристроїв протидимного захисту);
- забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі;
- організувати зустріч пожежно-рятувальних підрозділів, забезпечити безперешкодний доступ їх до місця виникнення пожежі та надати їм допомогу під час локалізації та ліквідації пожежі.

**Заступник директора – головний
зберігач фондів
Державного архіву Чернівецької області**

С. Виклюк

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ держархіву

Чернівецької області

«02» квітня 2018р. №35

ІНСТРУКЦІЯ

про заходи пожежної безпеки для приміщень котелень Державного архіву Чернівецької області

1. Галузь застосування

Ця інструкція поширюється на приміщення котелень архіву і встановлює основні вимоги до забезпечення пожежної безпеки.

Інструкція є обов'язковою для вивчення та виконання відповідальною особою за пожежну безпеку, усіма працівниками, відвідувачами, орендарями.

Посадові особи до початку виконання своїх обов'язків і періодично один раз на три роки повинні проходити навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки.

2. Вимоги пожежної безпеки.

2.1. Вимоги пожежної безпеки до утримання будівель, споруд, приміщень.

Будівлі, споруди, приміщення мають бути забезпечені відповідними знаками безпеки згідно з ГОСТ 12.4.026-76.

Усі будівлі, споруди і приміщення повинні своєчасно очищатися від горючого сміття, відходів і постійно утримуватися у чистоті.

Розміщення у приміщеннях обладнання слід здійснювати таким чином, щоб забезпечувався вільний евакуаційний прохід до дверей виходу з приміщення. Навпроти дверного отвору має залишатися прохід шириною, яка дорівнює ширині дверей, але не менш 1 м.

Евакуаційні шляхи (проходи, коридори, тощо) і виходи повинні постійно утримуватися вільними, нічим не зашарашуватися.

Не допускається знімати з дверей пристрої для самозачинення, фіксувати такі двері у відчиненому положенні, зберігати, у тому числі тимчасово, інвентар та різні матеріали у тамбурах виходів, у шафах (нішах) для інженерних комунікацій, зачиняти на замки та інші запори, що важко відчиняються зсередини, зовнішні евакуаційні двері у разі знаходження в будинку людей.

У разі необхідності встановлення на вікнах приміщень, де перебувають люди, ґратів, останні повинні розкриватися, розсуватися або зніматися. Під час перебування в цих приміщеннях людей ґрати мають бути відчинені (зняті).

Будинок та приміщення повинні бути забезпечені необхідною кількістю вогнегасників згідно з вимогами загальнодержавних Правил

пожежної безпеки в Україні, їх слід встановлювати в легкодоступних та помітних місцях (коридорах, біля входів або виходів з приміщень) таким чином, щоб вони не заважали під час евакуації і була можливість читання маркувальних написів на корпусі.

Відстань від можливого осередку пожежі (найбільш віддаленого місця у приміщенні) до місця розташування вогнегасника не повинна перевищувати 20 м, але не менше двох на поверх. Місця знаходження вогнегасників слід позначати вказівними знаками згідно з чинними державними стандартами.

Заряджання та перезаряджання вогнегасників має виконуватися відповідно до інструкції з їх експлуатації. Перезарядженню підлягають також вогнегасники із зірваними пломбами.

Усі працівники установи повинні вміти користуватися вогнегасниками.

У разі перепланування приміщень, зміни їх функціонального призначення необхідно дотримуватись протипожежних вимог чинних нормативних документів будівельного та технологічного проектування, та погоджувати з органами державного пожежного нагляду.

Зберігання матеріалів навалом та впритул до приладів і труб опалення не дозволяється.

1.1. Заходи пожежної безпеки під час експлуатації установок, які працюють на газовому паливі.

Приміщення, де перебувають в обігу вибухопожежонебезпечні речовини і матеріали, повинно бути оснащене автоматичними засобами контролю параметрів, значення яких визначають вибухопожежонебезпечність процесу, сигналізацією граничних значень і системами блокувань, які перешкоджають виникненню аварійних ситуацій.

Профілактичний огляд, планово-попереджувальний та капітальний ремонт технологічного обладнання повинні здійснюватися в терміни, встановлені відповідними графіками, з урахуванням виконання заходів щодо забезпечення вибухопожежобезпеки, передбачених проектом, технологічним регламентом, технічними умовами.

Під час експлуатації установок, які працюють на газовому паливі, треба дотримуватися таких правил:

- у тепловироблювальних установках повинні бути встановлені стандартні пальники, що мають заводський паспорт;
- пальники повинні стало працювати без відриву полум'я та проскакування його всередину пальника в межах необхідного регулювання теплового навантаження агрегату;
- вентиляція приміщення з тепловироблювальними установками повинна забезпечувати триразовий повітрообмін.

Під час експлуатації тепловироблювальних установок забороняється:

- використовувати установки з порушеною герметичністю

паливопроводів, нещільними з'єднаннями корпусу форсунки з тепловироблювальною установкою, несправними димоходами, несправними електродвигунами та пусковою апаратурою, а також за відсутності теплового захисту електродвигуна та у разі інших несправностей;

- працювати при невідрегульованій форсунці (з ненормальним горінням палива);
- застосовувати гумові чи поліхлорвінілові шланги та муфти для з'єднання паливопроводів;
- влаштувати огорожі з матеріалів груп горючості Г3, Г4 біля установки та витратних баків;
- відігрівати паливопроводи відкритим полум'ям;
- здійснювати пуск тепловироблювальної установки без продування повітрям у разі короткочасної зупинки;
- запалювати робочу суміш через оглядове вікно;
- регулювати зазор між електродами свічок під час роботи тепловироблювальної установки;
- допускати роботу тепловироблювальної установки за відсутності захисних ґрат на повітрозабірних колекторах.

1.2. Правила утримання технічних засобів протипожежного захисту

Будівля та приміщення повинні оснащуватися установками пожежної сигналізації (УПС) та автоматичними установками пожежогасіння (АУП) відповідно до вимог чинних нормативних документів.

Усі установки мають бути справними, утримуватися в працездатному стані і мати сертифікат відповідності.

Для утримання в працездатному стані УПС та АУП необхідно забезпечувати такі заходи:

- технічне обслуговування з метою збереження показників безвідмовної роботи на період терміну служби;
- матеріально-технічне (ресурсне) забезпечення з метою безвідмовного виконання функціонального призначення в усіх режимах експлуатації, підтримання і своєчасне відновлення працездатності;
- опрацювання необхідної експлуатаційної документації для обслуговуючого й чергового персоналу.

Організації, які здійснюють технічне обслуговування, монтаж та налагодження установок, повинні мати ліцензію на право виконання цих робіт.

Будинки і приміщення повинні бути обладнані системами протидимного захисту, технічними засобами оповіщення про пожежу та засобами зв'язку відповідно до вимог будівельних норм.

1.3. Утримання інженерного обладнання

Перед початком опалювального сезону котельні, теплогенераторні й калориферні установки, печі та інші опалювальні прилади мають бути старанно перевірені й відремонтовані. Несправні опалювальні пристрої не повинні допускатися до експлуатації.

Особи, призначені відповідальними за технічний стан опалювальних установок, зобов'язані організувати постійний контроль за правильністю їх утримання та експлуатації, своєчасний і якісний ремонт.

Опалювальні установки повинні відповідати протипожежним вимогам стандартів, будівельних норм та інших нормативних актів.

Режим, час та тривалість топлення печей встановлюються розпорядженням керівника установи з урахуванням місцевих умов.

Повітрянагрівальні й опалювальні прилади повинні розміщуватися так, щоб до них був забезпечений вільний доступ для огляду й очищення.

Очищення димоходів та печей від сажі потрібно проводити перед початком, а також протягом усього опалювального сезону, а саме:

- опалювальних печей періодичної дії на твердому та рідкому паливі не рідше одного разу на три місяці;

- печей та осередків вогню безперервної дії не рідше одного разу на два місяці. Результати очищення димоходів та печей повинні фіксуватися в журналі

Печі та інші опалювальні прилади повинні мати протипожежні розділки (відступки) від горючих конструкцій, що відповідають вимогам будівельних норм.

Підлога з горючих матеріалів повинна захищатися під топковими дверцятами (топковим отвором) металевим листом розміром 0,7 м x 0,5 м, що розташовується своїм довгим боком

уздовж печі.

Під час експлуатації пічного опалення не допускається:

- залишати печі, які топляться, без догляду або доручати нагляд за ними малолітнім дітям;

- користуватися печами й осередками вогню, які мають тріщини;

- розміщати паливо й інші горючі речовини і матеріали безпосередньо перед топковим отвором;

- зберігати незагашені вуглини та золу в металевому посуді, встановленому на дерев'яній підлозі або горючій підставці;

- сушити й складати на печах одяг, дрова, інші горючі предмети та матеріали;

- застосовувати для розпалювання печей ЛЗР та ГР; топити вугіллями, коксом і газом печі, не пристосовані для цієї мети;

- використовувати для топлення дрова, довжина яких перевищує розміри топливника; здійснювати топлення печей з відкритими дверцятами топлевника;

- використовувати вентиляційні та газові канали як димоходи;

- прокладати димоходи (борови) опалювальних печей по горючих основах;

- здійснювати топлення печей під час проведення у приміщеннях масових заходів;

- закріплювати на димових трубах антени телевізорів, радіоприймачів тощо.

Порядок огляду, приведення в пожежобезпечний стан і закриття приміщень, після закінчення роботи.

Після закінчення робочого дня працівники повинні навести порядок на робочому місці, зачинити вікна та вимкнути електроживлення приладів і обладнання, яким вони користувалися (настільні лампи, вентилятори, радіоприймачі і таке інше).

Відповідальний за пожежну безпеку у приміщенні після закінчення роботи повинен оглянути його, переконатися у відсутності порушень, що можуть привести до пожежі, перевірити відключення електроприладів, обладнання, освітлення.

2. Обов'язки та дії працівників у разі пожежі

У разі виникнення пожежі (ознак горіння) охоронці зобов'язані:

– негайно повідомити про це службу порятунку за номером телефону – **101 (112)**. При цьому необхідно назвати адресу об'єкта, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище;

– повідомити про пожежу керівника чи відповідну компетентну посадову особу;

– перевірити, чи людей оповіщено про пожежу;

– організувати рятування людей (евакуацію), вивести за межі небезпечної зони всіх осіб, не пов'язаних із ліквідацією пожежі;

– вимкнути (за необхідності) струмоприймачі та вентиляцію;

– вжити (за можливістю) заходів щодо гасіння пожежі з використанням вогнегасників та інших наявних первинних засобів пожежогасіння;

– забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі;

– організувати взаємодію з аварійними службами (електротехнічною, газовою, сантехнічною та транспортною).

Окрім цього, один охоронець повинен зустрічати пожежно-рятувальні підрозділи, що прибувають, і найкоротшим шляхом спрямовувати їх на місце пожежі. До прибуття керівників і посадових осіб охоронець не повинен залишати місце пожежі (за умови, що немає загрози його життю та здоров'ю) й (по можливості) консультувати керівника гасіння пожежі (штаб пожежогасіння) щодо розташування того чи іншого устаткування, кнопок умикання насосів-підвищувачів, запасних виходів, виходів на горище тощо.

Посадова особа об'єкта, що прибула на місце пожежі, зобов'язана:

– перевірити, чи викликані пожежно-рятувальні підрозділи (продублювати повідомлення);

– у разі загрози життю людей негайно організувати їх рятування (евакуацію), а також захист матеріальних цінностей;

– видалити за межі небезпечної зони всіх працівників, не пов'язаних з ліквідацією пожежі;

– припинити роботи в будівлі, крім робіт, пов'язаних із заходами щодо ліквідації пожежі;

- здійснити (за необхідності) відключення електроенергії (за винятком систем протипожежного захисту), зупинення систем вентиляції (за винятком пристроїв протидимного захисту);
- забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі;
- організувати зустріч пожежно-рятувальних підрозділів, забезпечити безперешкодний доступ їх до місця виникнення пожежі та надати їм допомогу під час локалізації та ліквідації пожежі.

**Заступник директора – головний
зберігач фондів
Державного архіву Чернівецької області**

С. Виклюк

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ держархіву

Чернівецької області

«02» квітня 2018р. №55

ІНСТРУКЦІЯ

про порядок дій у разі надзвичайних ситуацій та пожежі в Державному архіві Чернівецької області

У разі виникнення пожежі (ознак горіння) охоронці зобов'язані:

- негайно повідомити про це службу порятунку за номером телефону – 101 (112). При цьому необхідно назвати адресу об'єкта, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище;
- повідомити про пожежу керівника чи відповідну компетентну посадову особу;
- перевірити, чи людей оповіщено про пожежу;
- організувати рятування людей (евакуацію), вивести за межі небезпечної зони всіх осіб, не пов'язаних із ліквідацією пожежі;
- вимкнути (за необхідності) струмоприймачі та вентиляцію;
- вжити (за можливістю) заходів щодо гасіння пожежі з використанням зогнегасників та інших наявних первинних засобів пожежогасіння;
- забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі;
- організувати взаємодію з аварійними службами (електротехнічною, газовою, сантехнічною та транспортною).

Окрім цього, один охоронець повинен зустрічати пожежно-рятувальні підрозділи, що прибувають, і найкоротшим шляхом спрямовувати їх на місце пожежі. До прибуття керівників і посадових осіб охоронець не повинен залишати місце пожежі (за умови, що немає загрози його життю та здоров'ю) й (по можливості) консультувати керівника гасіння пожежі (штаб пожежогасіння) щодо розташування того чи іншого устаткування, кнопок змикання насосів-підвищувачів, запасних виходів, виходів на горище тощо.

Посадова особа об'єкта, що прибула на місце пожежі, зобов'язана:

- перевірити, чи викликані пожежно-рятувальні підрозділи (продублювати повідомлення);
- у разі загрози життю людей негайно організувати їх рятування (евакуацію), а також захист матеріальних цінностей;
- видалити за межі небезпечної зони всіх працівників, не пов'язаних з ліквідацією пожежі;
- припинити роботи в будівлі, крім робіт, пов'язаних із заходами щодо ліквідації пожежі;
- здійснити (за необхідності) відключення електроенергії (за винятком

систем протипожежного захисту), зупинення систем вентиляції (за винятком пристроїв протидимного захисту);

- забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі;
- організувати зустріч пожежно-рятувальних підрозділів, забезпечити безперешкодний доступ їх до місця виникнення пожежі та надати їм допомогу під час локалізації та ліквідації пожежі.

**Заступник директора – головний
зберігач фондів
Державного архіву Чернівецької області**

С. Виклюк

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ держархіву

Чернівецької області

«02» квітня 2018р. №55

ІНСТРУКЦІЯ

про заходи пожежної безпеки під час проведення фарбувальних робіт на території та у приміщеннях Державного архіву Чернівецької області

1. Галузь застосування

Ця інструкція поширюється на всі види фарбувальних робіт і встановлює вимоги пожежної безпеки, порядок дій у разі виникнення пожежі та є обов'язковою для вивчення й виконання персоналом, відповідальними за пожежну безпеку, всіма посадовими особами та працівниками, залученими до таких робіт.

2. Вимоги пожежної безпеки

Лакофарбові матеріали дозволяється зберігати:

- у коморі при фарбоприготувальному відділенні – в кількості, яка не перевищує, тридобової потреби (дозволяється зберігання лакофарбових матеріалів безпосередньо в приміщенні фарбоприготування без улаштування окремої комори, якщо добова витрата цих матеріалів не перевищує 300 кг);
- у цеховій коморі – в кількості, яка не перевищує змінної потреби;
- на робочих місцях – у кількості, яка не перевищує ємності фарбоагнітального бака чи стандартної фляги (40 л), причому тара має бути щільно закрита.

На кожній діжці, бідоні та іншій тарі з лакофарбовим матеріалом, розчинником тощо повинна бути наклейка або бирка з їхньої точною назвою та зазначенням пожежонебезпечних властивостей.

Порожню тару з-під лакофарбових матеріалів щільно закривають і зберігають на спеціально відведених майданчиках.

Фарбувальні та сушильні камери, інші устаткування приміщень для проведення фарбувальних і фарбоприготувальних робіт слід виготовляти з негорючих матеріалів.

Внутрішні поверхні стін фарбувальних приміщень на висоту не менше 2.0 м облицьовують негорючим матеріалом, який легко очищається від забруднень

Приміщення фарбувальних і фарбоприготувальних підрозділів мають бути обладнані самостійною примусовою припливно-витяжною вентиляцією та системами місцевих відсмоктувачів із фарбувальних камер, ванн занурення, установок обливання, постів ручного пофарбування, сушильних камер тощо.

Слід передбачати захисне блокування, котре унеможливує подачу матеріалів (або стисненого повітря) до розпилювальних пристроїв у разі припинення роботи вентиляції.

Витяжні вентиляційні установки фарбувальних приміщень повинні

мати звукову, або світлову сигналізацію, яка сповіщає про припинення їхньої роботи.

Вентилятори витяжних систем від фарбувальних ділянок, фарбувального та сушильного устаткування слід використовувати у вибухобезпечному виконанні.

У разі застосування в одній камері різних лакофарбових матеріалів перед зміною фарби камеру належить старанно очищати від осілої фарби іншого типу.

Фарбувальні та сушильні камери, установки струминного обливання й занурення тощо, а також ділянки безкамерного фарбування на ґратах мають бути обладнані автоматичними установками пожежегасіння (вуглекислотними, пінними, порошковими, паро гасіння та ін.).

У разі ручного фарбування внутрішніх поверхонь великогабаритних виробів (наприклад цистерн) необхідно передбачити в них не менше двох отворів (люків) із протилежних боків: один

– для витяжки, другий – для підсмоктування свіжого повітря.

Пофарбування слід починати з боку отворів (люків) для витяжки повітря. Об'єм вентиляваного повітря розраховується на розведення парів розчинників у середньому до гранично допустимих концентрацій (ГДК).

Повітря, відсмоктувань від місця фарбування розпилюванням (камери, кабінки, ґрати на підлозі), слід очищати від частинок горючих фарб і лаків за допомогою гідро фільтрів («мокрый» спосіб) або інших ефективних та безпечних пристроїв очищення.

Під час фарбування розпилюванням фарбонагнітальні бачки розміщують поза фарбувальними камерами. Фарборозпилювачі мають бути заземлені.

Фарборозпилювачі й шланги наприкінці зміни очищають і промивають від залишків лакофарбових матеріалів.

Фарбувальні камери очищають від осілої фарби в міру її накопичення, але не рідше одного разу на тиждень після закінчення зміни (коли працює вентиляція).

Ванни гідро фільтрів фарбувальних камер у міру накопичення фарби, не рідше одного разу на тиждень, необхідно очищати від осілої фарби, а також не рідше одного разу за зміну – від фарби, що плаває на поверхні води.

Огляд форсунок гідро фільтрів слід здійснювати регулярно один раз на добу та за необхідності очищати їх.

У разі застосування фарбування методом безповітряного розпилення забороняється вмикати в роботу електронагрівні установки з підігрівом до повного заповнення гідросистеми.

Фарборозпилювач, який перебуває під високим тиском лакофарбового матеріалу, має бути забезпечений попереджувальним написом «Вогнебезпечно! Високий тиск». Сіткові фільтри установок безповітряного розпилювання слід вилучати й промивати не рідше одного разу на тиждень.

У разі фарбування в електростатичному полі високої напруги роботи мають проводитись у спеціальній обгородженій електрофарбувальній камері.

Відкриті отвори в огорожі камери можуть улаштуватися лише для проходження транспортних засобів із виробами, що фарбуються. Конструкція підвісок для виробів на конвеєрі повинна бути такою, щоб вироби, які фарбуються, під час роботи не розгойдувалися.

В електрофарбувальних установках належить мати захисне блокування, яке унеможливує ввімкнення розпилювальних пристроїв (за відключеної вентиляції або нерухомого конвеєра) та вимикає електростатичне поле (в разі припинення роботи вентиляції).

Для аварійного відключення електрофарбувальної камери та конвеєра поблизу камери слід установлювати кнопки «СТОП». Місце розташування аварійних кнопок має бути відомо всьому персоналові, який обслуговує ділянку електростатичного фарбування.

Підвіски для деталей у разі конвеєрного виробництва слід очищати в міру забруднення, але не рідше двох разів на тиждень. Очищення внутрішніх поверхонь електрофарбувальної камери має проводитися після кожної зміни, коли працює вентиляція.

Працювати з ручною електростатичною установкою належить відповідно до вказівок та інструкції з експлуатації цієї установки. Після закінчення роботи слід відключити високу напругу та промити системи відповідним розчинником.

У разі фарбування виробів способом занурення ванни ємністю до 0,5 м куб. обладнуються бортовими відсмоктувачами та кришками, які закривають ванну на час перерви в роботі. Ванни ємністю понад 0,5 м куб (як конвеєрні, так і не конвеєрні) повинні мати спеціальне укриття, обладнане витяжною вентиляцією, що забезпечує розведення парів розчинника, які виділяються, до концентрацій, котрі не перевищують 20 % нижньої межі вибуховості.

Ванни занурення ємністю понад 1 м куб повинні мати аварійне зливання лакофарбового матеріалу до підземного резервуара, який розміщується зав межами цеху на відстані не менше 1 м від глухої стіни будівлі (не менше 5 м – за наявності в стіні отворів). Діаметр труби та похил її в бік резервуара мають бути такими, щоб зливання всього лакофарбового матеріалу з ванни відбувалося за 3-5 хвилин.

У разі конвеєрного занурення витяжна вентиляція блокується з конвеєром у такий спосіб, щоб під час відключення вентиляції конвеєр зупинився.

В установках струминного обливання в разі великих витрат за зміну лакофарбового матеріалу слід передбачити також підземний резервуар для аварійного зливання всього лакофарбового матеріалу з системи (коли ємність бака перевищує 1 м куб). Пульт (щит) керування установкою струминного обливання має розміщатися на відстані не ближче 5 м від її отворів.

У разі відключення вентиляції обливання виробів слід припиняти. Щоб уникнути іскроутворення, якщо виріб упаде, дно „парового” тунелю установки необхідно викладати кольоровим металом (наприклад алюмінієм).

У конвекційних і терморадіаційних сушильних камерах передбачають захисне блокування для припинення подачі теплоносія та зупинення конвеєра

в разі відключення вентиляції.

Сушильні камери належить тепло ізолювати негорючими матеріалами (температура зовнішньої поверхні стінок не повинна перевищувати 45гр С). Нагрівальні прилади мають бути захищені від потрапляння на них крапель лакофарбового матеріалу.

Конвеєри, що їх використовують на фарбувальних ділянках, забезпечуються сигналізацією пуску й зупинки, а біля виходу з приміщення та біля пультів керування встановлюються кнопки термінового зупинення конвеєрів.

Приміщення для проведення фарбувальних робіт мають бути забезпечені автоматичними сигналізаторами, які попереджають про виникнення в повітрі небезпечних концентрацій розчинників.

Усі працівники (виконавці робіт) зобов'язані вміти користуватися вогнегасниками та іншими первинними засобами пожежогасіння.

Не дозволяється:

- проводити у фарбоприготувальному відділенні будь-які роботи, крім приготування фарби;
- проводити фарбувальні роботи, коли відключені системи вентиляції;
- використовувати пальники інфрачервоного випромінювання (безполуменевого горіння газу) в сушильних камерах;
- об'єднувати спільною витяжною системою місцеві відсмоктувачі повітря від фарбувальних камер, ванн занурення, іншого технологічного фарбувального устаткування, а також вентиляційні системи фарбувальних приміщень і фарбоприготувальних відділень (між собою та вентиляційними системами інших виробництв);
- захаращувати фарбоприготувальні відділення й фарбувальні камери бідонами, відрами з фарбою та розчинниками, обтиральним ганчір'ям тощо;
- залишати працюючі фарбувальні установки без нагляду;
- готувати фарби та лаки безпосередньо на робочому місці;
- застосовувати лакофарбові матеріали та розчинники невідомого складу, а також речовини й матеріали, на які немає характеристик їхньої пожежної безпеки.

1. Обов'язки та дії працівників у разі виникнення пожежі.

У разі виникнення пожежі (ознак горіння) охоронці зобов'язані:

- негайно повідомити про це службу порятунку за номером телефону – **101 (112)**. При цьому необхідно назвати адресу об'єкта, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також повідомити своє прізвище;
- повідомити про пожежу керівника чи відповідну компетентну посадову особу;

- перевірити, чи людей оповіщено про пожежу;
- організувати рятування людей (евакуацію), вивести за межі небезпечної зони всіх осіб, не пов'язаних із ліквідацією пожежі;
- вимкнути (за необхідності) струмоприймачі та вентиляцію;
- вжити (за можливістю) заходів щодо гасіння пожежі з використанням вогнегасників та інших наявних первинних засобів пожежогасіння;
- забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі;
- організувати взаємодію з аварійними службами (електротехнічною, газовою, сантехнічною та транспортною).

Окрім цього, один охоронець повинен зустрічати пожежно-рятувальні підрозділи, що прибувають, і найкоротшим шляхом спрямовувати їх на місце пожежі. До прибуття керівників і посадових осіб охоронець не повинен залишати місце пожежі (за умови, що немає загрози його життю та здоров'ю) й (по можливості) консультувати керівника гасіння пожежі (штаб пожежогасіння) щодо розташування того чи іншого устаткування, кнопок умикання насосів-підвищувачів, запасних виходів, виходів на горище тощо.

Посадова особа об'єкта, що прибула на місце пожежі, зобов'язана:

- перевірити, чи викликані пожежно-рятувальні підрозділи (продублювати повідомлення);
- у разі загрози життю людей негайно організувати їх рятування (евакуацію), а також захист матеріальних цінностей;
- видалити за межі небезпечної зони всіх працівників, не пов'язаних з ліквідацією пожежі;
- припинити роботи в будівлі, крім робіт, пов'язаних із заходами щодо ліквідації пожежі;
- здійснити (за необхідності) відключення електроенергії (за винятком систем протипожежного захисту), зупинення систем вентиляції (за винятком пристроїв протидимного захисту);
- забезпечити дотримання техніки безпеки працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі;
- організувати зустріч пожежно-рятувальних підрозділів, забезпечити безперешкодний доступ їх до місця виникнення пожежі та надати їм допомогу під час локалізації та ліквідації пожежі.

**Заступник директора – головний
зберігач фондів
Державного архіву Чернівецької області**

С. Виклюк

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ держархіву

Чернівецької області

«02» квітня 2018р. № 15

ІНСТРУКЦІЯ

по утриманню та експлуатації первинних засобів пожежогасіння в Державному архіві Чернівецької області

1. Загальні вказівки.

Відповідно до вимог НАПБ А.01.001-2014 *Правила пожежної безпеки в Україні* будівлі, споруди, приміщення, технологічні установки мають бути забезпечені первинними засобами пожежогасіння: вогнегасниками, ящиками з піском, бочками з водою, покривалами з негорючого теплоізоляційного матеріалу, пожежними відрами, совковими лопатами, пожежним інструментом (гаками, ломами, сокирами тощо), які використовуються для локалізації ліквідації пожеж на їх початковій стадії розвитку.

Відповідно до основних положень Кодексу цивільного захисту України всі види пожежної техніки та протипожежного устаткування, що застосовуються для запобігання пожежам та для їх гасіння, повинні мати сертифікат відповідності.

Тобто, всі об'єкти мають бути оснащені переносними та/або пересувними вогнегасниками, які сертифіковані в Україні в установленому порядку. Ця вимога стосується також будинків, споруд та приміщень, обладнаних будь-якими типами установок пожежогасіння, пожежної сигналізації та/або пожежними кран – комплектами.

Експлуатація вогнегасників здійснюється відповідно до НАПБ Б.01.008-2014 *Правил експлуатації вогнегасників*. Забезпечення дотримання вимог цих Правил покладається на керівників підприємств, установ та організацій тощо або на уповноважених ними осіб.

Ці особи зобов'язані:

- забезпечувати дотримання вимог НАПБ Б.01.008-2014, стандартів, норм, інших відповідних нормативно-правових актів та нормативних документів, а також вимог розпоряджень і приписів інспекцій пожежної та техногенної безпеки ДСНС України;
- визначати й забезпечувати порядок організації експлуатації та технічного обслуговування вогнегасників;
- утримувати вогнегасники у працездатному стані;
- не допускати застосування вогнегасників не за призначенням;

2. Вибір типу та визначення необхідної кількості вогнегасників для захисту об'єкта.

Для вибору типу та необхідної кількості вогнегасників для оснащення об'єкта слід ураховувати фізично-хімічні й пожежонебезпечні властивості

горючих речовин, характер їх взаємодії з вогнегасниками речовинами, а також розміри площ приміщень, будинків, споруд та установок.

Критеріями вибору типу та необхідної кількості вогнегасників для протипожежного захисту об'єкта є:

- рівень пожежної небезпеки об'єкта (будинку, споруди та приміщення);
- клас можливої пожежі горючих речовині матеріалів, що перебувають на об'єкті;
- придатність вогнегасника для гасіння пожежі певного класу;
- вогнегасна здатність вогнегасника конкретного типу;
- розміри (ранг) імовірних вогнищ пожежі на об'єкті;
- категорія приміщення за вибухопожежною та пожежною небезпекою;
- наявність на об'єкті модульної установки автоматичного пожежогасіння;
- площа приміщень (будівель), об'єктів та кліматичні умови їх експлуатації;
- фізична спроможність користувачів до застосування вогнегасників.

Необхідну кількість вогнегасників визначають окремо для кожного поверху та приміщення об'єкту.

Вибір типу та необхідної кількості вогнегасників провадять згідно з нормами належності, наведеними в таблицях № 1-3.

Таблиця 1 – Норми належності порошкових вогнегасників для виробничих і складських будинків та приміщень промислових підприємств

Категорія приміщення	Гранична захищена площа, м ²	Клас пожежі	Мінімальна кількість вогнегасників				
			Заряд вогнегасної реч., кг				
			6	8	9	12	20
А, Б, а також В з наявністю горючих газів і рідин	до 25 включно	А, В, С, (Е)	2	1	1	1	-
	більше 25 до 50 включно	А, В, С, (Е)	3	2	2	2	-
	більше 50 до 150 включно	А, В, С, (Е)	4	3	3	2	1
	більше 150 до 250 включно	А, В, С, (Е)	6	4	4	3	2
	більше 250 до 500 включно	А, В, С, (Е)	8	6	6	4	3
	більше 500 до 1000 включно	А, В, С, (Е)	16	12	12	8	4
В за відсутності горючих газів і рідин	до 50 включно	А, (Е)	2	1	1	1	-
	більше 50 до 100 включно	А, (Е)	3	2	2	2	-
	більше 100 до 300 включно	А, (Е)	4	3	3	2	1
	більше 300 до 500 включно	А, (Е)	6	4	4	3	2
	більше 500 до 1000 включно	А, (Е)	9	7	7	5	3
Г	до 50 включно	А, (Е)	2	1	1	1	-

	більше 50 до 150 включно	A, (E)	3	2	2	2	-
	більше 150 до 500 включно	A, (E)	4	3	3	2	1
	більше 500 до 1000 включно	A, (E)	6	4	4	3	2

Примітки: 1. Знаком "-" позначені порошкові вогнегасники, які не допускаються для оснащення зазначених приміщень. 2. За наявності в приміщенні можливості виникнення пожеж різних класів кількість вогнегасників вибирається за одним із класів, для якого ця кількість більша.

Таблиця 2 – Норми належності водяних та водопінних вогнегасників для виробничих і складських будинків та приміщень промислових підприємств

Категорія приміщення	Гранична захищена площа, м ²	Клас пожежі	Мінімальна кількість вогнегасників				
			Зарядом вогнегасної речовини, кг				
			6	8	9	12	20
А, Б, а також В з наявністю горючих газів і рідин	до 25 включно	A	4	4	2	2	-
		B	3	3	2	1	-
	більше 25 до 50 включно	A	8	8	4	3	1
		B	5	5	3	2	1
	більше 50 до 150 включно	A	12	12	6	4	2
		B	8	8	5	3	2
	більше 150 до 250 включно	A	-	-	8	6	3
		B	-	-	7	4	3
	більше 250 до 500 включно	A	-	-	12	8	4
		B	-	-	10	6	4
	більше 500 до 1000 включно	A	-	-	-	16	6
		B	-	-	-	12	6
В за відсутності горючих газів і рідин	до 50 включно	A	4	4	2	2	-
	більше 50 до 100 включно	A	8	8	4	3	1
	більше 100 до 300 включно	A	12	12	6	4	2
	більше 300 до 500 включно	A	-	-	8	6	3

	більше 500 до 1000 включно	A	-	-	14	10	4
Г	до 50 включно	B	3	3	2	1	-
	більше 50 до 100 включно	B	5	5	3	2	1
	більше 100 до 300 включно	B	8	8	5	3	2
	більше 300 до 500 включно	B	11	11	7	4	3
	більше 500 до 1000 включно	B	-	-	12	7	4
Г, Д	до 50 включно	A	4	4	2	2	-
	більше 50 до 150 включно	A	8	8	4	3	1
	більше 150 до 500 включно	A	12	12	6	4	2
	більше 500 до 1000 включно	A	16	16	8	6	3

Примітки: 1. Знаком "-" позначені водяні та водопінні вогнегасники, які не допускаються для оснащення зазначених приміщень. 2. За наявності в приміщенні можливості виникнення пожеж різних класів кількість вогнегасників вибирається за одним із класів, для якого ця кількість більша. 3. Для гасіння пожеж класу В слід застосовувати водяні вогнегасники із зарядом води з добавками, що забезпечують гасіння пожеж класу В.

Таблиця 3 – Норми належності вуглекислотних вогнегасників для виробничих і складських будинків та приміщень промислових підприємств

Категорія приміщення	Гранична захищена площа, м ²	Клас пожежі	Мінімальна кількість вогнегасників				
			Заряд вогнегасної речовини, кг				
			3,5	5	7	14	18
А, Б, а також В з наявністю горючих газів і рідин	до 25 включно	B, (E)	4	4	1	-	-
	більше 25 до 50 включно	B, (E)	8	8	2	1	-
	більше 50 до 150 включно	B, (E)	13	13	3	2	1
	більше 150 до 250 включно	B, (E)	-	-	4	3	2
	більше 250 до 500 включно	B, (E)	-	-	-	4	3
	більше 500 до 1000 включно	B, (E)	-	-	-	-	4
Г	до 50 включно	B, (E)	4	4	1	-	-

	більше 50 до 100 включно	B, (E)	8	8	2	1	-
	більше 100 до 300 включно	B, (E)	13	13	3	2	1
	більше 300 до 500 включно	B, (E)	-	-	4	3	2
	більше 500 до 1000 включно	B, (E)	-	-	-	4	3

Примітки: 1. Знаком "-" позначені вуглекислотні вогнегасники, які не допускаються для оснащення зазначених приміщень. 2. За наявності в приміщенні можливості виникнення пожеж різних класів кількість вогнегасників вибирається за одним із класів, для якого ця кількість більша

Таблиця 4 – Придатність вогнегасників до гасіння пожеж різних класів та діапазони температур їх експлуатації

Тип вогнегасника	Придатність до гасіння пожеж класів				Діапазон температур експлуатації, не менше
	A	B	C	(E)	
Порошковий	+	+	+	+	від -20°C до +50°C, або від -30°C до +50°C, або від -40°C до +50°C, або -50°C до +50°C
Водопінний	+	+	-	-*	від +5°C до +50°C, або від 0°C до +50°C, або від -10°C до +50°C, або від -20°C до +50°C
Водопінний аерозольний	+	+	-	+	від 0°C до +50°C
Водяний	+	+**	-	-*	від +5°C до +50°C, або від 0°C до +50°C, або від -10°C до +50°C, або від -20°C до +50°C
Вуглекислотний	-	+	-	+	від -20°C до +50°C

Примітка. Знак "+" означає придатність вогнегасника для гасіння пожежі цього класу; знак "-" означає непридатність для гасіння пожежі цього класу. * Застосування небезпечно для життя людини. ** Для водяних вогнегасників із зарядом води з добавками, що забезпечують гасіння пожеж класу B

Таблиця 5 – Перелік об'єктів різного призначення, які повинні бути оснащені переносними вогнегасниками

Тип вогнегасника	Позначення	Найменування об'єктів, які рекомендується оснащувати переносними вогнегасниками
Водяний	ВВ-5, ВВ-6	Громадські будинки та споруди, квартири житлових будинків, приміщення гуртожитків, будинки індивідуальної забудови, кіоски
	ВВ-9, ВВ-12	Виробничі, сільськогосподарські, складські та лабораторні будинки і приміщення, адміністративні та побутові будинки і приміщення та споруди промислових підприємств, громадські будинки та споруди, гаражі та автомайстерні
Водопінний	ВВП-6	Громадські будинки та споруди, квартири житлових будинків, приміщення гуртожитків, будинки індивідуальної забудови, кіоски

	ВВП-9, ВВП-12	Виробничі, сільськогосподарські, складські та лабораторні будинки і приміщення, адміністративні та побутові будинки і приміщення та споруди промислових підприємств, громадські будинки та споруди, гаражі та автомайстерні
Водопінний аерозольний	ВВПА- 400	Громадські будинки та споруди, квартири житлових будинків, приміщення гуртожитків, будинки індивідуальної забудови, адміністративні та побутові будинки і приміщення та споруди промислових підприємств, лабораторні приміщення, гаражі та авто майстерні, кіоски та торговельні ятки
Вуглекислотний*	ВВК-1,4, ВВК-2	Громадські будинки та приміщення з наявністю ПЕОМ, приміщення обчислювальних центрів, споруди промислових підприємств
	ВВК-3,5, ВВК-5	Громадські будинки, споруди та приміщення з наявністю ПЕОМ, приміщення обчислювальних центрів, споруди промислових підприємств
Порошковий**	ВП-2, ВП-3, ВП-4	Квартири житлових будинків, приміщення гуртожитків, будинки індивідуальної забудови, приміщення для зберігання автотранспорту, що розташовані у підвальних та цокольних поверхах житлових будинків, пересувні ремонтні майстерні та лабораторії
	ВП-5, ВП-6, ВП-9, ВП-12	Виробничі, сільськогосподарські, складські та лабораторні будинки і приміщення, адміністративні та побутові будинки і приміщення та споруди промислових підприємств, громадські будинки та споруди, гаражі та автомайстерні

Розміщення вогнегасників на об'єкті.

Вогнегасники мають розміщатися на об'єкті згідно з вимогами НАПБ А.01.001-2014 та ГОСТ 12.4.009, а на колісних транспортних засобах – згідно з вимогами НАПБ В.01.054-98/510 *Правила пожежної безпеки для підприємств і організацій автомобільного транспорту України*, Постанови Кабінету Міністрів України від 03.09.09. №934 " Про забезпечення транспортних засобів первинними засобами пожежогасіння" та експлуатаційної документації на конкретний тип колісного транспортного засобу.

Перед розміщенням на об'єкті вогнегасники мають обов'язково пройти первинний огляд, під час якого встановлюють, що:

- вогнегасники мають сертифікати відповідності;
- на кожний вогнегасник є паспорт;
- пломби на вогнегасниках не порушено;
- вогнегасники не мають видимих зовнішніх пошкоджень;
- стрілки індикаторів тиску закачаних вогнегасників (за винятком вуглекислотних) перебувають у межах робочого діапазону (в зеленому секторі шкали індикатора) залежно від температури експлуатації;
- на маркованні кожного вогнегасника та в його паспорті вказано

виробника, дату виготовлення (продажу) й дату проведення технічного обслуговування.

Після проведення первинного огляду вогнегасникам присвоюються облікові (інвентарні) номери за прийнятою на об'єкті системою нумерації.

Особа, відповідальна за експлуатацію вогнегасників на об'єкті, зобов'язана оформити

Журнал обліку вогнегасників на об'єкті, в якому реєструються:

- тип та обліковий номер кожного вогнегасника, а також місце його розташування на об'єкті;
- дати проведення періодичних оглядів вогнегасників та прізвище особи, яка їх провадила;
- результати періодичних оглядів вогнегасників;
- дати проведення технічного обслуговування (або діагностування), прізвище особи, яка їх провадила, а також дата проведення наступного технічного обслуговування;
- інформація про направлення вогнегасників на технічне обслуговування та про їх повернення на місце розташування після технічного обслуговування.

Вогнегасники слід розміщувати в легкодоступних та помітних місцях (на видноті), а також поблизу місць, де найімовірніша поява вогнищ пожежі. При цьому потрібно забезпечити їх захист від дії сонячних променів, опалювальних і нагрівальних приладів, а також хімічно агресивних речовин (середовищ), які можуть негативно вплинути на їхню працездатність.

Вогнегасники мають розміщатися з урахуванням зручності їх обслуговування, огляду, користування ними, а також досягнення найкращої видимості з різних точок захищеного простору.

Підходи до місць розташування вогнегасників мають бути завжди вільні.

Переносні вогнегасники розміщують шляхом навішування за допомогою кронштейнів на вертикальні конструкції на висоті не більш ніж 1,5 м від рівня підлоги до нижнього торця вогнегасника та на відстані від дверей, достатній для їх повного відчинення, або вставляють у шафах пожежних кранів, на пожежних щитах чи стендах, підставках чи спеціальних тумбах (із забезпеченням можливості прочитання маркування на їхніх корпусах).

Для зазначення місцезнаходження вогнегасників на об'єктах слід розмістити знаки за ГОСТ 12.2.026. Знаки розміщують на видноті (на висоті 2,0-2,5 м від рівня підлоги) як усередині, так і поза приміщеннями (за потреби).

2. Періодичний огляд вогнегасників.

Періодичний огляд вогнегасників здійснюється особою, відповідальною за їх експлуатацію на об'єкті, не рідше одного разу на місяць.

Під час цього огляду перевіряють:

- відповідність типу та заводського номера кожного вогнегасника його зареєстрованому обліковому номеру й місцю розташування на об'єкті;

- наявність паспорта на кожний вогнегасник;
- дата проведення технічного обслуговування кожного вогнегасника, яка має відповідати вимогам інструкції з експлуатації;
- наявність та цілісність на кожному вогнегаснику пломби, пристрою блокування (запобіжної чеки), гнучкого рукава та кронштейна (якщо це передбачено конструкцією);
- відсутність видимих зовнішніх пошкоджень вогнегасників та слідів корозії на них;
- положення стрілки індикатора тиску кожного закачаного вогнегасника, яка повинна перебувати у межах робочого діапазону (в зеленому секторі шкали індикатора) залежно від температури експлуатації;
- непошкодженість маркування (фірмової та контрольної етикеток про проходження ТО) на кожному вогнегаснику.

Особі, відповідальній за експлуатацію вогнегасників на об'єкті, забороняється

самотужки здійснювати будь-які операції з ТО, спрямовані на відновлення працездатного стану вогнегасників, або доручити це іншій особі, що не має ліцензії на провадження цього виду діяльності.

Результати періодичних оглядів реєструються в *Журналі обліку вогнегасників на об'єкті*.

3. Транспортування та зберігання вогнегасників.

Транспортування й зберігання вогнегасників під час експлуатації має провадитися відповідно до вимог ГОСТ 15150, паспортів та технічних умов на вогнегасники. Їх транспортування дозволяється здійснювати всіма видами транспорту з обов'язковим дотриманням вимог та правил, установлених для кожного виду транспорту.

Під час транспортування та зберігання вогнегасників мають бути забезпечені умови, які запобігають їх механічному пошкодженню й впливу сонячних променів, нагрівальних приладів, вологи та агресивних речовин (середовищ).

4. Рекомендації щодо застосування вогнегасників під час гасіння пожежі.

Успішне користування вогнегасниками залежить від застосування правильних тактичних прийомів під час пожежі.

Переносні вогнегасники містять у собі обмежену кількість вогнегасної речовини, й зазвичай безперервне її викидання відбувається протягом короткого проміжку часу, що унеможливорює виправлення помилок, допущених під час застосування вогнегасника.

Залежно від типу вогнегасники застосовуються для гасіння таких класів пожежі:

- **Водяні вогнегасники** застосовують для гасіння пожеж класу А.
- **Водопінні вогнегасники** застосовують для гасіння пожеж класів А та В. Водопінні вогнегасники аерозольного типу придатні для гасіння електрообладнання, що перебуває під напругою не більше 1000 В, якщо це заявлено виробником і підтверджено сертифікатом відповідності.

- **Порошкові вогнегасники** залежно від типу вогнегасного порошку застосовують для гасіння пожеж класів:

- А, В та С – із зарядом багатоцільового вогнегасного порошку АВС;
- Д – із зарядом спеціального порошку.

Крім того, порошкові вогнегасники придатні для гасіння електрообладнання, що перебуває під напругою до 1000 В, із відстані не менш ніж 1 м.

- **Вуглекислотні вогнегасники** застосовують для гасіння пожеж класу В та електрообладнання, що перебуває під напругою до 1000 В, із відстані не менш ніж 1 м.

- **Хладонові вогнегасники** застосовуються для гасіння пожеж класу В та електрообладнання, що перебуває під напругою до 1000 В, із відстані не менш ніж 1 м.

Тактика застосування хладонових вогнегасників аналогічна тактиці застосування вуглекислотних вогнегасників.

Застосування вогнегасників під час пожежі

Приведення вогнегасників у дію потрібно здійснювати безпосередньо перед їх застосуванням відповідно до інструкції із застосування вогнегасника, яка наведена на маркованні (етикетці) та/або містить пояснювальний текст та піктограми.

Для запобігання розбризкуванню горючої рідини, яка перебуває в посудині, або її проливанню гасіння слід розпочати з відстані, що дорівнює максимальній довжині струменя, спрямовуючи його в основу вогнища пожежі.

Гасіння твердих речовин і горючих рідин просто неба

Гасіння пожеж класу А можна здійснювати порошковими вогнегасниками із зарядом

багатоцільового порошку АВС та вогнегасниками із зарядом на водній основі. Гасіння слід розпочинати з повітряного боку із послідовним оброблянням вогнищ пожежі з усіх напрямків. Після ліквідації полум'я горіння потрібно провести розбирання та догашування тліючих вогнищ пожежі.

Рекомендації щодо застосування порошкових вогнегасників просто неба наведено на малюнку 1.

Із водяних та водопінних (низької кратності) вогнегасників слід подавати струмінь води в основу вогнища пожежі, маніпулюючи насадком для охоплення зайнятої полум'ям поверхні.

Під час гасіння пожежі класу А вогнегасна піну середньої кратності потрібно подавати так, щоб утворювався шар, який покривав би охоплені полум'ям поверхні.

Для гасіння пожежі класу А за допомогою порошкових вогнегасників порошок АВС слід подавати до вогнища пожежі, переміщуючи струмінь із боку в бік для збиття полум'я. Після того, як полум'я збито, потрібно наблизитись і покрити всю поверхню речовини, що горить, особливо окремі вогнища, шаром порошку, який подається переривчастими

порціями в місця вогнищ пожежі.

Гасіння легкозаймистих та горючих рідин

Гасіння легкозаймистих та горючих рідин (ЛЗР та ГР) ефективно здійснювати порошковими вогнегасниками. Допускається гасіння невеликих вогнищ пожежі вуглекислотними вогнегасниками. Гасіння слід розпочинати з навітряного боку від ближчого борта резервуара або межі розливання

Під час гасіння порошковим вогнегасником струмінь (якщо він не перекриває вогнища пожежі) слід переміщати швидкими рухами в горизонтальній площині, просуваючись у вибраному напрямку й не залишаючи за собою та з боків непогашених ділянок. Подавання вогнегасного порошку не припиняти до ліквідації пожежі.

Під час гасіння водопінним вогнегасником рідини, що перебуває в резервуарі або розлита на поверхні землі товстим шаром, струмінь вогнегасної рідини слід подавати з навітряного боку.

Під час гасіння пожежі класу В вуглекислотними вогнегасниками розтруб слід спрямувати в основу вогнища пожежі, що міститься ближче до оператора. Під час гасіння оператору потрібно виконувати рухи розтрубом із боку в бік, просуваючись уперед.

Гасіння газів

Гасіння газового факела з пошкодженого трубопроводу або технологічного обладнання з діаметром отвору до 90 мм здійснюється порошковим вогнегасником середньою частиною струменя. Спочатку його подають в основу газового факела з наступним переміщенням уздовж його поширення (під час переміщення вісі факела та струменя мають залишати паралельними одна одній).

Для захисту від дії високої теплової радіації, що виділяється під час горіння газів, рекомендується використовувати здатність порошкової хмари до екранування, тобто перед гасінням до вогнища пожежі потрібно підходити одночасно з подаванням струменя порошку.

Гасіння електрообладнання, що перебуває під напругою

Дозволяється гасити пожежі електрообладнання, що перебуває під напругою, за допомогою *вуглекислотних, хладонових газових та порошкових вогнегасників*, якщо:

- максимальне значення напруги на електрообладнанні не перевищує 1000 В;
- відстань між насадком або розтрубом вогнегасника до струмоведучих конструкцій становить не менш ніж 1 м;
- вогнегасники мають сертифікат відповідності (свідоцтво про визнання) із зазначенням можливості гасіння пожеж електрообладнання, що перебуває під напругою до 1000 В.

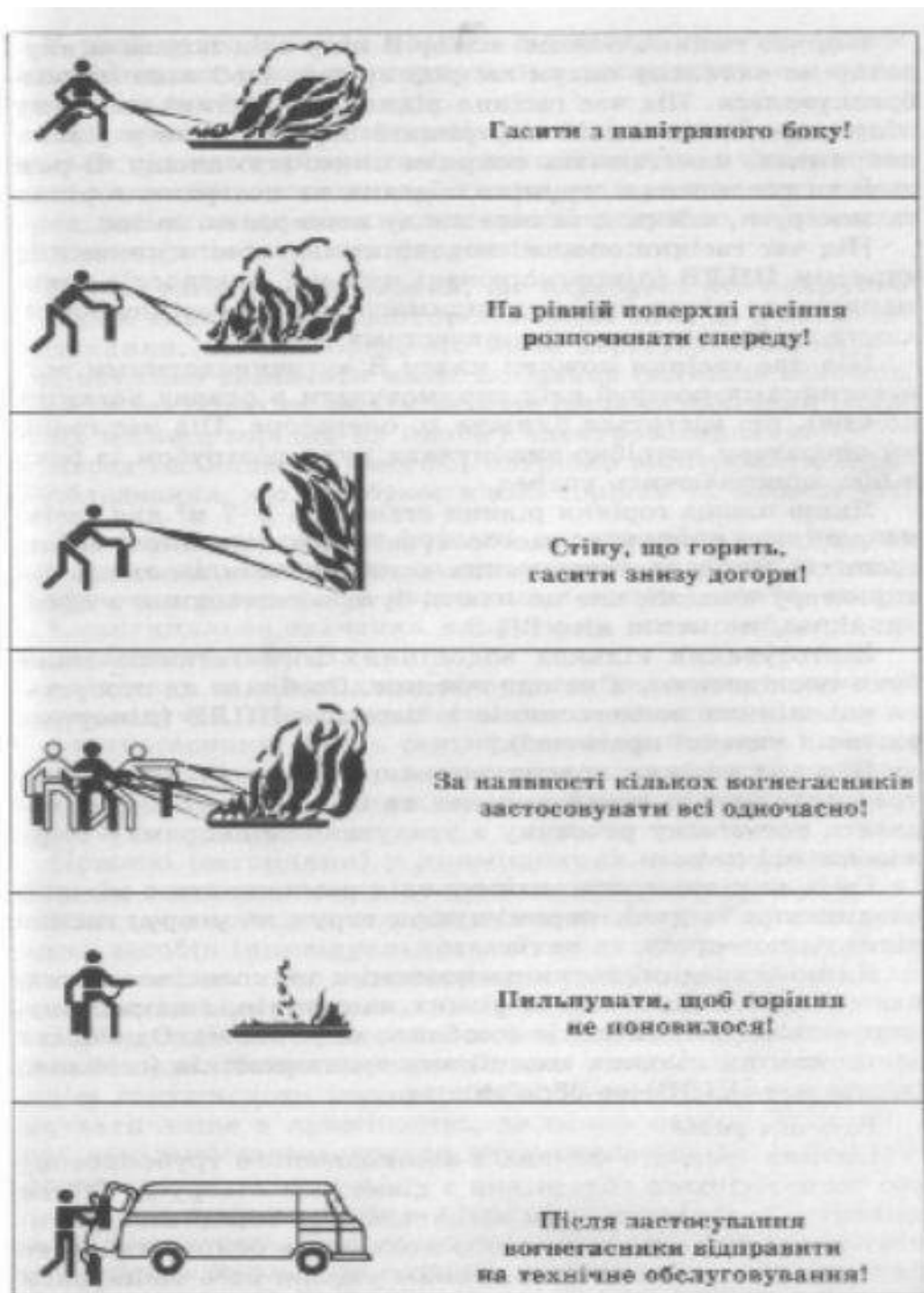
Пожежі (загоряння) у приміщеннях супроводжуються значним задимленням та високою температурою, що зазвичай не дає змоги застосовувати вогнегасник без використання засобів індивідуального захисту (ЗІЗ). З огляду на це вогнегасник слід застосовувати у перші хвилини після виникнення загоряння.

Найуніверсальнішими є вогнегасники із зарядом вогнегасного порошку АВС. Проте їх можна застосовувати лише в приміщенні, де немає людей. В іншому разі доцільно застосовувати вуглекислотні або хладонові вогнегасники.

Гасіння пожеж у приміщеннях

Пожежі (загоряння) у приміщеннях супроводжуються значним задимленням та високою температурою, що унеможливує застосування вогнегасників без користування засобами індивідуального захисту. З огляду на це вогнегасник слід застосовувати у перші хвилини виникнення загоряння.

Слід пам'ятати, що під час гасіння твердих речовин та матеріалів (пожежі класу А), що перебувають у приміщенні, для забезпечення об'ємного гасіння подавати вогнегасник порошок з-поза меж цього приміщення неефективно. Це ускладнить ситуацію через погіршення видимості та труднощі з виявленням вогнищ пожежі.

6. Вимоги безпеки під час експлуатації вогнегасників

Застосування вогнегасників має здійснюватися згідно з паспортами заводів-виробників та вказівками про порядок дій під час застосування вогнегасників, нанесених на їх маркуванні (етикетці).

Забороняється:

- експлуатувати вогнегасники з наявністю вм'ятин, здутості або тріщин на корпусі, запірно-пусковому пристрої, накидній гайці, а також у разі порушення герметичності з'єднань вузлів вогнегасника і несправності індикатора тиску (для закачаних вогнегасників);
- завдавати ударів по вогнегаснику;
- розбирати й перезаряджати вогнегасник особам, які не мають дозволу на виконання таких робіт;
- кидати вогнегасник у полум'я під час застосування за призначенням та вдаряти ним об землю для приведення в дію;
- застосовувати вогнегасник для гасіння пожеж тих класів, для гасіння яких він не призначений;
- спрямовувати насадок вогнегасника (гнучкий рукав або розтруб) у бік людей;
- використовувати вогнегасник для потреб, не пов'язаних із пожежогасінням. застосування порошкових вогнегасників для захисту обладнання, яке може вийти з ладу

в разі потрапляння в нього вогнегасного порошку (електронне обладнання, електронно- обчислювальні машини) дозволяється лише за відсутності газових вогнегасників.

З питань забезпеченості, комплектації, перевірки, перезарядки, технічного обслуговування вогнегасників звертатись в службу пожежної безпеки та відділ матеріально-технічного постачання Державного архіву Чернівецької області.

**Заступник директора – головний
зберігач фондів**

Державного архіву Чернівецької області

С. Виклюк